

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
November 15, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 15, 1994

Nr. 222

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAXSAS (312) 585-8284

Prez. Brazauskas kalbėjo Baltijos Asamblėjos sesijoje

Vilnius, lapkričio 11 d. (Elta) – Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje prie Seimo rūmų šiandien iškilmingai pakeltos Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybinės vėliavos. Šiuo aktu prasidėjo Baltijos Asamblėjos 5-oji sesija. Po to posėdžiavo Baltijos Asamblėjos prezidiumas. Atskirus posėdžius surengė Asamblėjos komitetai. Juose patikslinta tris dienas vyksiančios sesijos dienotvarkė, aptarti dokumentų projektai.

Sesijos dalyvius pasveikino Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas. Savo kalboje prezidentas pabrėžė, kad bendradarbiavimo su Latvija ir Estija plėtimas bei gilinimas yra vienas svarbiausių Lietuvos užsienio politikos prioritetų. Prezidentas paminėjo sutartį dėl laisvosios prekybos, protokola dėl vieningos vizinės erdvės bei sutartį dėl bendradarbiavimo kultūros srityje, pasidžiaugė, kad pradėtas kurti Baltijos šalių taikos palaikymo batalionas, kad Krašto apsaugos ministerijos tariasi dėl bendros sienų apsaugos ir oro kontrolės galimybių.

Lietuva, Latvija ir Estija nuosekliai siekia narystės Europos Sąjungoje, todėl, kalbėjo A. Brazauskas, „mūsų šalių įstatymų suvienodinimas ir suderinimas su europiniais yra labai aktualus“.

Taip pat buvo pabrėžta, kad trijų valstybių Užsienio reikalų ministerijos galėtų operatyviau įgyvendinti prezidentų rekomendaciją dėl bendro atstovavimo Baltijos valstybėms tose šalyse, kur diplomatinę ar konsulinę misiją įkūrusi tik viena iš mūsų trijų valstybių.

Toliau savo kalboje prezidentas paminėjo, kad gan sėkmingai vyksta Lietuvos derybų dėl sutarties su Baltarusija, priminė, kad prieš metus pasirašytas didelis sutarčių paketas su Rusija. Tikiuosi, sakė A. Brazauskas, kad sugebėsime su-

tvarkyti savo pasienio bendradarbiavimą su Kaliningrado sritimi taip, kaip Norvegija ir Suomija su šiaurės vakarų Rusijos sritimis. „Žinoma, atsižvelgiant į Kaliningrado srities, kaip eksklavo, specifiką. Visos trys Baltijos valstybės, pabrėžė baigdamas sveikinimo kalbą A. Brazauskas, turėtų bendromis pastangomis kurti palankų mums įvaizdį užsienyje“.

Kalbą pasakė ir Baltijos Asamblėjos prezidiumo pirmininkas, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas. Jis iš esmės pritarė A. Brazauskos mintims, nurodė konkrečias sritis, kur bendradarbiavimas tiesiog neišvengiamas. Tarp jų – kova su organizuotu nusikalstamumu.

Baltijos Asamblėjos prezidiumo pirmininko pavaduotojas, Estijos Valstybės susirinkimo pirmininkas Ulo Nugis pažymėjo reikšmingą faktą – pirmą kartą Baltijos valstybių parlamentų atstovai susirinko po to, kai jų šalys išsivadavo nuo svetimos kariuomenės. Skausminga praeitis ir okupacinio režimo palikimas, dėl kurio Estijoje bei Latvijoje sumažėjo estų ir latvių gyventojų, turi priminti visam pasauliui, kad neleistina spresti tautų ir valstybių problemų neatsiklausus šių tautų ir valstybių, sakė Ulo Nugis. Estijos parlamento vadovas sveikino prasidėjusį bendradarbiavimą su šiaurės Taryba ir Beneliukso parlamentu, tačiau pageidavo, kad būtų užmegzti tokie ryšiai ir su Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių parlamentais.

Latvijos Seimo narys, Baltijos Asamblėjos pirmininko pavaduotojas Maris Budovskis patvirtino savo šalies parlamento ir vyriausybės pasiryžimą bendradarbiauti trijų Baltijos valstybių sandraugoje. Lapkričio 12 d., Baltijos Asamblėjos sesija tęsis toliau.

K. Bobelis: Lietuva gali tapti NATO nare iki 2000-ųjų metų

Vilnius, lapkričio 14 d. (Elta) – Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis pirmadienį spaudos konferencijoje sakė, kad Lietuva turi galimybes tapti NATO nare dar iki 2000 metų. Aplinkybės gali susiklostyti taip, jog Baltijos valstybės atsidurs NATO gynybos sąjungoje greičiau, negu Europos Sąjungoje, anot Bobelio.

Pripažindamas, kad dabar ir NATO negali būti priimtos valstybės, kurios nėra Europos Sąjungos narės, Kazys Bobelis pažymė, kad yra galimi keli kriterijai, kurių priėmimo taisyklių pakeitimais.

Kazys Bobelis vadovavo Lietuvos Seimo narių grupei, kuri praėjusią savaitę lankė NATO būstinę Briuselyje. Ją pažintinei kelionei pakvietė NATO Informacinės tarnybos. Tokias keliones jos organizuoja šalių, ketinančių stoti į NATO, parlamentarams bei vyriausybinių struktūrų atstovams. Šiame tokiu kvietimu Briuselyje lankėsi Seimo nariai, vadovaujami Nacionalinio saugumo komiteto pirmininko Vytauto Petkevičiaus.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas tikisi, kad Baltijos valstybių įstojimui į NATO galėtų padėti JAV ir Kanada, kurių žodis labai reikš-

mingas šioje organizacijoje. Pasak Kazio Bobelio, paveikti šių šalių administracijas priimančias atitinkamas sprendimus galėtų Baltijos šalių, ypač Lietuvos, išeivija.

Nesiruošiama sumažinti lito vertę

Vilnius, lapkričio 11 d. (AGEP) – Lietuvos vyriausybė ir centrinis bankas nesvarsto galimybių ir nesiruošia sumažinti lito vertės, rašoma vyriausybės ir Lietuvos Banko pareiškimu, kuris paskelbtas lapkričio 10 dieną.

Kaip rašo korespondentas Gintas Cibas per Algio Gedrio Elektroninį Paštą, fiksuotas kursas yra įsipareigojimas, įrašytas trejų metų Lietuvos ekonominės politikos memorandumu, kurį patvirtino Tarpvalstybių Valiutos Fondas. Lito vertės sumažinimas būtų labai rimtas šios sutarties pažeidimas, sukeliantis neigiamas pasekmes Lietuvos ekonomikai, rašoma pareiški. .e.

Jis paskelbtas atsakant į kai kurių politikų pareiškimus, kuriuose „abejojama lito sušėmimo su JAV doleriu pastovumu“.

Vyriausybė ir Lietuvos Ban-

Kaune, prie VI Forto esančiame Kryžių kalnelyje spalio 29 d. buvo atidengtas koplytstulpis Stasio Lozoraitis atminimui. Jį atidengė specialiai šioms iškilmėms į Lietuvą atvykusi Daniela Lozoraitienė (dešinėje). Kai jai laiskus iš Lietuvos rašo S. Lozoraitis gerbėjai, sakydami „Mes nuleidome rankas ir verkiame su jumis kartu“, ji jiems atsako: „Tegu aš viena būsiu nuleidusi rankas... jūs turite tėti tai, ką pradėjote su juo, nes Lozoraitis visą gyvenimą nebuvo nuleidęs rankų“. Pastatiusi marmurinį paminklą ant S. Lozoraitio kapo Putname, Daniela Lozoraitienė dabar ten stovinti Amerikos lietuvių pastatytą medinį kryžių ketina pastatyti Kryžių kalne Jurgaičiuose. Kai Lietuva bus tokią, kokios norėjo Lozoraitis (ir jį tikisi, kad tai bus greitai), ji savo vairo palaikys perkels Lietuvon.

Švedai tardo lietuvių, grasinusių susprogdinti atominę elektrinę

Stokholmas, lapkričio 10 d. (BNS) – Švedų saugumo policija toliau tardo Lietuvos pilietį, kuris buvo suimtas lapkričio 7 d. Švedijos premjero kanceliarijoje dėl grasinimų susprogdinti Ignalinos atominę elektrinę, jei negaus reikalaujamos išpirkos. Pasak Lietuvos ambasados Stokholme tarnautojų, sulaukytasis lietuvis nesikreipė į ambasadą su prašymu susitikti arba dalyvauti jo apklausoje.

Nepanorusi pavadės pasakyti ambasados tarnautoja atsakė suteikti išsamesnę informaciją apie incidentą „dėl konkrečių faktų trūkumo“. Švedijos ambasados Vilniuje tarnautoja taip pat atsisakė apie tai kalbėti, nes, pasak jos, „tokia švedų pozicija“.

Spaudos žiniomis, sulaukytasis yra maždaug 50-ies metų Alytaus gyventojas Kestutis Mažuka. Žinoma, kad jis kartą jau teistas, psichiatrinės įskaiton neįrašytas. Pasak švedų žurnalistų, sulaukytojo elgesys kelia abejonių, ar jis yra sveiko proto.

Ignalinos atominėje elektrinėje, sužinojus apie grasinimus, imtasi papildomų saugumo priemonių. Ignalinos atominės elektrinės direktorius Viktoras Šešvaldas BNS korespondentui pasakė, kad po žinių iš Stokholmo jėgainės administracija sugriežtino leidimų režimą, elektrinės apsaugai nurodė „padidinti budrumą“. Kol kas, pasak V. Šešvaldo, nepastebėta jokių ženklių, kad Švedijoje sulaukyto lietuvių grasinimai būtų realūs.

Kestutis Mažuka lapkričio 4 d. Švedijos premjero kanceliarijai iškėlė laišką, adresuotą šalies vyriausybės vadovui Ingvar Carlsson, kuriame reikalauta 8 milijonų Švedijos kronų. Jei negautų šių pinigų, lietuvis graso susprogdinti Ignalinos atominę elektrinę. Policija suėmė K. Mažuką lapkričio 7 d., kai jis vėl atėjo į premjero kanceliariją išgirsti atsakymo.

Premjeras: Valstybės pajamų numatyta pakankamai

Vilnius, lapkričio 10 d. (Elta) – Įprastinėje ketvirtadienio spaudos konferencijoje ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, ginamas vyriausybės siūlomą valstybinio biudžeto projektą, pasakė, kad net ir geriausiai pateiktas biudžeto projektas vis tiek būtų kritikuojamas, nes niekad nepavyks pasiekti, kad visi Seimo komitetai liktų patenkinti jiems rūpimoms sritims skirtomis lėšų sumomis.

„Esu tvirtai įsitikinęs, kad

Banko, kad dalį Tarpvalstybių Valiutos Fondo lėšų, skirtų valiutos stabilizavimui, jis grąžintų arba panaudotų jas kitiems tikslams. „Neefektyvus kreditų naudojimas mums nereikalingas“, sakė A. Šleževičius.

Lietuvos auksas vertinamas beveik 62 milijonais JAV dolerių, ir pasak ministro pirmininko, ši jo vertė yra daug mažesnė už rinkos kainą. Kaip žinoma, 1 uncija Lietuvos turimo aukso įvertinta 333 JAV doleriais

Švedai tikrins Ignalinos atominę elektrinę

Vilnius, lapkričio 14 d. (Elta) – Sekmadienį vakare iš Švedijos atvyko dvi grupės ekspertų, kurių tikslas – patikrinti užsienyje ir Lietuvoje skleidžiamus gandus dėl galimos diversijos Ignalinos elektrinėje. Tai rašoma Švedijos ministro pirmininko Ingvar Karlson laiške Lietuvos vyriausybės vadovui.

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius paprašė tokios pagalbos šeštadienį. Į Stokholmą buvo pasiųstas Švedijos vyriausybės adresuotas atitinkamas kreipimasis.

Pabrėžęs, kad branduolinis saugumas yra ne vien nacionalinė, bet ir tarptautinė problema, Švedijos ministras pirmininkas atkreipė dėmesį, kad Lietuva visada galinti kryptis į Švediją dėl visko, kuo ji galėtų padėti.

ateinančių metų biudžeto pajamos numatytos labai realiai“, pasakė A. Šleževičius. „Pernai mūsų numatytas pajamas Seimas padidino 530 milijonų litų. O dabar tai yra būtent ta suma, kurios trūksta šių metų biudžetui įvykdyti. Manau, kad šiemet bandysime daug tvirtiau apginti savo poziciją“.

Tačiau Seimo rūmuose įvykusioje spaudos konferencijoje Seimo narys, buvęs ekonomijos ministras, Julius Veselka pareiškė nesutinkantis su 1995 metams numatyta gauti pajamų dydžiais.

Kaip pavyzdį jis pateikė pajamas už kurą. Pagal projektą akcizas už degalus 1995 m. biudžeto pajamos turi sudaryti 55 milijonų litų. Jo nuomone, šis skaičius nerealus. Įvertinus tai, kad kuro gamyba perpus sumažėjo, turėtų būti suvartojama apie 540,000 tonų benzino ir 640,000 tonų dyzelinio kuro. Paskaičiavus akcizą ir jį surinkus, biudžetas turėtų gauti 183 milijonus litų pajamų už benziną ir 120 milijonų litų už dyzelinį kurą. Tokiu būdu biudžeto pajamos už degalus turi būti 303 mi-

Tiriami keturi galimi tilto sprogdinimo motyvai

Vilnius, lapkričio 11 d. (AGEP) – Lietuvos teisėtvarkos pareigūnai tiria keturias geležinkelio tilto susprogdinimo ties Vieviu galimybes, rašo korespondentas Gintas Cibas per Algio Gedrio Elektroninį Paštą (AGEP). Generalinės prokuratūros sukurtoje specialioje darbo grupėje taip pat yra Vidaus reikalų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos ir Valstybės saugumo departamento pareigūnai.

Manoma, kad tiltą geležinkelio kelyje Vilnius-Kaunas galėjo susprogdinti buvę Vilniaus omonininkai, pažymėdami bolševikinio perversmo Rusijoje 77-ąsias metines.

Kita galimybė – teroristinių aktų įvykdė ekstremistinės dešinėsios Lietuvos jėgos, siekiančios sutrukdinti derybas su Rusija dėl karinio tranzito susitarimo. Kaip žinoma, šia savaitę po ilgesnės pertraukos turėtų įvykti naujas Maskvos ir Vilniaus derybininkų susitikimas.

Lietuvos pareigūnai taip pat neatmeta galimybės, kad tiltą galėjo susprogdinti Rusijos specialiosios tarnybos, Rusijai siekiant įrodyti geležinkelio tranzito per Lietuvą nesaugumą, kad būtų lengviau išprašyti iš Vakarų kreditų kelti linijai Kaliningradas-Sankt Peterburgas įrengti.

Pagal ketvirtą galimą motyvą, spėjamas susijęs su

žurnalisto Vito Lingio žudikų teismu arba mafijos kontrabanda šia geležinkelio atsaka.

Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijų specialistų nuomone, maždaug 25 metrų geležinkelio tiltas susprogdintas labai profesionaliai, užkertant eismą į Vilnių, tačiau paliekant galimybę važiuoti traukiniams Maskva-Kaliningradas ir Sankt Peterburgas-Kaliningradas.

Geležinkelio tiltas per Bružoles upelį geležinkelio Vilnius-Kaunas maždaug 35 kilometrų nuo Vilniaus ir 4 kilometrų iki Vievio buvo susprogdintas lapkričio 6 d. maždaug 7 valandą ryto. Maždaug 15 minučių po sprogimo per tiltą turėjo važiuoti keleivinis traukinys Klaipėda-Vilnius, tačiau vietos gyventojams pavyko perspėti jo mašinistą, kuris sustabdė traukinį pusę kilometro nuo avarijos vietos.

Galingas sprogimas nubloškė vieną tilto atraminę plokštę ir išlenkė begius. Traukinio eismas tarp Vilniaus ir Kauno dabar labai apribotas, kol tiltas bus atstatytas.

Po tilto sprogimo atsaukti šeši elektriniai traukiniai, t.y. daugiau negu pusė, važiuojusių tarp Vilniaus ir Kauno ir tarptautinis traukinys Kaunas-Maskva. Pasak Vievio geležinkelio stoties darbuotojų, traukiniai dabar važiuoja pergrūsti, nemažai žmonių negali nuvykti į darbą, nes netelpa į vagonus.

Pasibaigė Baltijos Asamblėjos sesija

Vilnius, lapkričio 14 d. (Elta) – Sekmadienį Vilniuje baigėsi tris dienas trukusi Baltijos Asamblėjos penktoji sesija.

Antrąją sesijos dieną, šeštadienį, įvyko Baltijos Asamblėjos prezidiumo ir Baltijos valstybių Ministrų Tarybos posėdis. Jame aptarti šalių tolesnio bendradarbiavimo klausimai bei rezoliucijų projektai. Vėliau pranešimus plenariniame posėdyje apie tai skaitė Baltijos Valstybių Ministrų Tarybos pirmininkas, Latvijos ministrų prezidentas Maris Gailis, Estijos ir Lietuvos vyriausybės vadovai Andres Tarand ir Adolfas Šleževičius. Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, be kita ko, pasakė neabejojantis, jog kitais metais Baltijos valstybės taps Europos Sąjungos asocijuotomis narėmis, o iki 2000-ųjų metų ir tikrosiomis.

Šeštadienio plenariniame posėdyje taip pat patvirtintas Baltijos Asamblėjos jungtinės vertinimo komisijos sprendimas

lijonai litų, o ne 55 milijonai, kaip pateikta projekte.

Remiantis panašiais skaičiais, už alkoholinius gėrimus taip pat turėtų būti surinkta ne 269 milijonai litų, kaip planuota vyriausybė, o 400 milijonų.

Juliaus Veselkos nuomone, 1995 metų biudžeto pajamos projekte iš viso sumažintos maždaug 430 milijonų litų. Veselka per spaudos konferenciją teigė, kad priimti tokį biudžeto projektą, koks jis yra dabar, negalima. Jeigu nebus didinamos pajamos, ir toliau nebus iš ko padėti socialiai remtiniams žmonėms, švietimui ir kultūrai, sveikatos apsaugai. „Tautoje išliks tik išrinktieji, kurie „moka daryti pinigų“, o visi kiti turės išmirti“, sakė J. Veselka.

KALENDORIUS

Lapkričio 15 d.: Šv. Albertas Didysis, vyskupas, Bažnyčios mokytojas (1193-1280); Leopoldas, Vaidila, Norda.

Lapkričio 16 d.: Šv. Mergele Marija Aušros Vartuose – Gailingumo Motina; šv. Margarita Skotė; Šv. Gertrūda; Edmundas, Aiškutis, Tyda.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

TAMOXIFEN IR KRŪTIES VĖŽYS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Tamoxifen yra hormonas, sintetiniu būdu pagamintas 1966 metais. Pradžioje buvo manoma, kad jis gali apsaugoti moterį nuo nėštumo, bet tas galvojimas praktikoje nepasitvirtino. Nuo 1970 metų jis gan sėkmingai vartojamas krūties vėžio gydymui. Krūties vėžio turinčių moterų gyvenimas būdavo prailginamas vartojant tamoxifeną.

Po krūties vėžio operacijos, pašalinus vėžio auglį vienoje krūtyje, kai kuriais atvejais vėžys atsiradavo kitoje krūtyje. Bet tos moterys, kurios po operacijos gaudavo tamoxifen, kitos krūties vėžiu susirgėdavo kur kas rečiau. Tamoxifen sumažindavo kitos krūties vėžio atsiradimo galimybę 40 procentų. Todėl ir kilo mintis, ar nevertėtų duoti tamoxifen sveikoms, 35 - 80 metų moterims profilaktiškai. Žymus krūties vėžio ligų specialistas, dr. Fisher gyvenantis Pittsburge, 1992 metais pradėjo tokį profilaktinį tamoxifen tyrimą.

Valstybinis Vėžio institutas jam pritarė ir tokiu būdu jų pastangomis tokiame tyrimui buvo įtraukta 11,000 moterų, 35 - 78 metų amžiaus. Valstybinis Vėžio institutas tikslesniems duomenims gauti norėjo, kad stebimų moterų skaičius būtų didesnis, būtent, 16,000. Todėl šiuo metu norima pritraukti dar 5,000 moterų. Ta 16,000 moterų grupė bus padalinta į dvi dalis, taip, kad kiekvienoje grupėje bus po 8,000 moterų. Jos bus stebimos 7 metus. Vienos grupės moterys kasdien gaus tamoxifen tabletes, o kitos grupės - tik „placebo“, t.y. panašias, bet neveiksmingas, tabletes. Statistikos ekspertai apskaičiavo,

kad tokiu būdu iš 8,000 moterų bus apsaugotos nuo vėžio ligos 132 moterys.

Tamoxifen nėra jau taip visai „nekalts“ vaistas. Praktika parodė, kad kai kurios moterys, imdamos tamoxifen, susirgėdavo gimdos vėžiu. Gimdos vėžys nėra taip pavojingas kaip krūties vėžys. Nuo gimdos vėžio moterys retai miršta. Jeigu moters gimda būna tikrinama kas metai, tai mirties pavojus labai sumažėja, nes, gimdos vėžį suradus ir gimdą pašalinus, pavojaus nebūna.

Tamoxifen be profilaktinių savybių prieš krūties vėžį turi ir kitas geras savybes. Moterims po klimakterinio laikotarpio tamoxifen mažina cholesterolį ir taip pat mažina širdies koronarinių indų ligas. Jis taip pat mažina galimybę susirgti osteoporozė ir tokiu būdu apsaugo moteris nuo kaulų lūžių, kurie senesnėms moterims yra ypač pavojingi. To nepaisant, „Brittan Medical Research Council“ kol kas susilaiko nuo platesnio tamoxifen vartojimo profilaktikos prieš vėžį tikslams. Kai kurie Amerikos gydytojai irgi galvoja, kad toks platus tamoxifen vartojimas gali būti surištas su pavojais. Todėl tas stebėjimas buvo laikinai sustabdytas. Bet Valstybinis Vėžio institutas kartu su vėžio ligų ekspertais ir patarėjais šių metų gegužės mėnesio 5 dieną nutarė, kad tamoxifen profilaktikos prieš krūties vėžį stebėjimą reikia tęsti ir kad Valstybinis Vėžio institutas padengs visas profilaktikos stebėjimo išlaidas. Taigi po septynerių metų paaiškės, ar tamoxifen tikrai apsaugo moteris nuo krūties vėžio.

NUSTATYTOS NERŪKIMO ZONOS PANEVĖŽYJE

Panevėžio miesto taryba priėmė nutarimą, kuriuo nustatė miesto nerūkymo zonas. Nuo šiol miesto gyventojams ir svečiams nebus galima rūkyti Laisvės aikštėje, savivaldybės patalpose, švietimo ir gydymo įstaigose bei atrakcionų teritorijose.

Šio nutarimo projektą Panevėžio miesto savivaldybėje specialistai ir deputatai svarstė apie pusę metų, dažnai buvo klausiama, kaip bausti tuos, kurie demonstratyviai stovės ir rūkys.

Miesto tarybos deputatas A. Škutas prašė savo kolegų leisti jam pačiam nuspręsti, kur jis galės rūkyti, o kur - ne. Deputato manymu, šis nutarimas rūkančiųjų mieste nesumažins. A. Škutas siūlė geriau paskelbti Knaudiškių mikrorajoną mėsos nevalgymo zona. Deputatas Z. Pleštys tvirtino, kad to daryti negalima, nes, jei kaimynas valgo mėsą, tai mano skrandis jos tikrai nevirškins, o kaimyno cigaretės dūmais kvėpuoti gali tekti, nors to ir nenorėsi.

Deputatams nebuvo aišku, kodėl nutarimo projekte dėl nerūkymo zonų numatyta, jog nutarimo vykdymo kontrolė bus pavesta policijai. Meras V. Vizbaras paaiškino, kad iš pradžių policija rūkančiųjų nebaus, „o vėliau - žiūrėsime“. Meras mano, kad policijos pareigūnas, pamatęs nevietoje rūkantį, turėtų mandagiai paaiškinti, kad čia to daryti nevalia.

Nerūkimo zonos bus išskirti specialūs ženklai su dekojančiu užrašu tiems, kurie

gerbs deputatų nutarimą.

Numatyta rekomenduoti masinio susibūrimo vietose išskirti sveiką gyvenimo būdą propaguojančius plakatus, agituoti žmones atsakyti cigaretėms, o darbdavių deputatai prašė didinti atlyginimus tiems, kurie nerūko. („Lietuvos rytas“, 10.03)

„ŠVARA“ SIŪLO ŠVARINTIS

Naujausiame Kauno Šilainių mikrorajone nuo pernai spalio mėnesio iki dabar pastatyta 130 specialių talpintuvų butinėms atliekoms rinkti. Kauniečiai emėsi eksperimento - pagal danų technologiją rūšiuoti buitines atliekas.

Kaip Eltos korespondentui pasakė savivaldybės įmonės „Švara“ antrinių žaliavų skyriaus viršininkas Gintaras Tribandis, pirmiausia Šilainių mikrorajone pasirodė baltieji talpintuvai, skirti makulatūrai. Dabar Kaune prie gyvenamųjų namų bei kai kurių prekybos centrų jau renkamos keturių rūšių buitinių atliekos.

Mėlynos spalvos talpintuvuose atskirai kaupiamos bespalvio ir spalvoto stiklo duženės bei įskilę buteliai, kurių nepriima taros supirktojų. Į geltonai dažytuosius siūloma mesti polietileno ir plastmasės indus nuo skalbimo pastų, limonado. O šviesiai rusvi talpintuvai padės žalos aplinkai atsikratyti įvairiomis metalo skardinėmis nuo konservų, gėrimų.

(„Lietuvos rytas“, 08.19)

Dievo Motinos Nepalaujamą Pagalbą šventovės Cleveland, OH, didysis altorius. Šioje parapijoje sėkmingai jau daug metų klebonauja kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

AR TURIME LAUKTI STEBUKLO?

Dabartinė Lietuvos valdžia primena žmogų, kuris nušoko nuo pastato iš 110 aukšto. Krentant pro 80 aukštą, visiems žmonėms sušuko: „Kol kas viskas gerai“. Kai šį anekdotą pakartojau sveičiui iš Lietuvos, šis atsakė: „Žinoma, kad jiems viskas labai gerai. Jiems tai tikrai labai gerai ir jie net nepastebi, kaip kitų gyvenimo lygis smunka“. Šie žmonės 50 metų kartoję komunistų melą, kad viskas gerėja, ekonomika klesti ir kad greitai sulauksime šviesaus rytojaus, kuriame visi bus labai patenkinti. Deja, komunistų propaganda atsimušė į kieta tikrovę ir Sąjunga subyrėjo.

Gal teisingiau būtų pavaizduoti, kad Lietuvos biurokratai sėdi prie 80-to aukšto lango ir, matydami, kaip invalidai, pensininkai ir ūkininkai krenta žemyn, sušunka: „Nesirūpinkite, kol kas viskas visai gerai“. Arba pasuka savo stalą, kad sėdėtų nugara į langą.

Kai kas manęs klausia, kodėl aš taip piktai rašau apie Lietuvos gydytojus. Atsakau, kad aš rašau ne apie Lietuvos gydytojus, o apie tarybinę medicinos sistemą ir tarybinius gydytojus. Aš šių žmonių klausiu, kodėl jie nepyksta, matydami, kad visai bereikalingai naujagimiai miršta, sužalojami, pacientai kankinami prastu ir neigiamu gydymu, gydytojai nesistengia įvesti vakarietiškos gydymo sistemos, o laikosi rytietiškos kyšių sistemos. Net tarp tų vaikų, kuriuos matome Čikagoje, gydomų „Vaikų vilties“, didelė dalis šių ligonių atsirado dėl tarybinių gydytojų klaidų, nemoksliskumo arba abejingumo.

Kristus supyko, pagriebė virvę ir išėjo pirkliaus iš savo tėvų namų. Panašiai ir krikščionys neturi pareigos iš ligoninių išvyti tuos gydytojus, kurie

negydo, bet pirmiausia žiūri savo pelno? Negana rūpintis labdara. Visi lietuviai turi pareigą rūpintis, kad visuomeniniai pinigai būtų panaudoti teisingai ir kad tarybinė medicinos sistema būtų pakeista, reformuota. Tačiau Lietuvos žmonės to nedaro ir net nesidomi.

Amerikietis verslininkas, išstudijavęs Lietuvos rinką, man pasakė, kad medicinos reforma nėra tarp pirmų 10 Lietuvos žmonių pirmumų. Lietuvos žmonės mato, kad nemokamos medicinos lygis smarkiai krenta, bet nenori pagalvoti, kas bus, kai atsimuš į grindinį. Jie nenori paleisti nemokamos medicinos iluzijos. Visuomeninis elitas pasiguožia, kad jie sau ir savo šeimai nupirks geresnę mediciną per pažintis ir kyšius.

Kyšių davimas, reiškia gydymą kitų sąskaita, nes deficitiniai vaistai ir technologija atimama iš tų, kurie nepajėgia susimokėti „po stalų“. Kyšio davimas gydytojui yra neetiškas veiksmas, kuris išlaiko tarybinę mediciną ir pakerta kelią reformoms.

Žodis Lietuvos žmonėms. Medicinos sistemos reformos buvo galima vykdyti prieš 5 metus. Apie tikrą reformą dar net nėra kalbama. Taigi, per ateinančią penketmetį garantuoju, kad kas iš jūsų šeimos: žmona, vyras, vaikas ar seneliai bereikalingai nukentės nuo tarybinės medicinos trūkumų. Jūs gailėsitės, guositės ir galbūt kaltinsite prastas sąlygas. Tačiau aš iš anksto pasakysiu, kad dalį kaltės nešitės patys, nes jūsų atstovai nesidomėjo medicinos pažanga.

Vyr. gydytojai sakys: „Pinigų, pinigų duokite, mums pinigų ir pasieksime vakarietišką lygį“. Tai nėra teisybė. Prieš metus lietuvių katalikų labdarių sąjunga suorganizavo vaju

padėti Zemaitijai įsteigti lėšų sodinimo operaciję. Amerikos lietuviai paaukojo 2,000 dolerių mikrochirurginių instrumentų išsigijimui. Amerikos vaistų bendrovės paaukojo 10,000 dolerių vertės lėšų ir medikamentų. Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras dr. Jurgis Brėdikis oficialiai sutiko organizuoti šį projektą, parūpinti mikroskopą ir paruošti gydytojus. Jau metai prabėgo, o pirmas lėšis Klaipėdos ligoninėje dar nebuvo išodintas. Matyt, kad Kauno monopolis nenori prarasti turtingų klaipėdiečių pacientų.

Kitas pavyzdys. Šiuo metu BALFAS Čikagoje planuoja pasikviesti 7 metų mergaitę ragenos transplantacijai. Kelionės ir ligoninės išlaidos viršys 4,000 dolerių. Kodėl ši operacija negali būti atlikta Lietuvoje? Todėl, kad lietuviai nesuorganizavo akių banko. Tai nėra pinigų klausimas, reikia tik noro. Lyg niekam nerūpi, kad lietuviai bereikalingai apanka.

Gerai, kad Lietuvos valdžia apgailestavo dėl žydų žudymo II pasaulinio karo metu. Būtų gerai, kad taip pat apgailestautų dėl nekaltų žmonių žudymo komunizmo vardu. Būtų dar geriau, jei apgailestautų ir uždraustų masinius abortus, kurie turbūt nužudė daugiau lietuvių, negu fašistai ir komunistai kartu. Ir tai vyksta šiomis dienomis. Nemanau, kad įmanoma tikra medicinos reforma, kol žiūrime į žmogų, kaip į gyvulį, kurį galima skersti ligoninėje. Kad įvyktų tikra medicinos reforma Lietuvoje, turi radikaliai pasikeisti pažiūros į žmogų, į darbą, į visuomeninę atsakomybę. Šis procesas paprastai vyksta labai lėtai. Greitas pasikeitimas reikalauja tikro stebuklo. Iki tol liūdnei stebėsim, kaip sveikatos rodikliai kris vis žemiau, žemiau ir atsitrenks į lietuviškos sveikatos abejingumą.

Linus Sidrys M.D.

Lithuanian Mercy Lift organizacijos vadovybė visuomet stengiasi patikrinti, kaip jų siunčiama parama Lietuvos ligoninėms yra suvartojama, dėl to kelis kartus per metus valdybos nariai vyksta į Lietuvą. Praėjusią vasarą Antakalnio TB ligoninėje lankėsi Vilgaile Lendraitienė (pirmoji iš dešinės) ir Petras Jokubauskas.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuočiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimekeję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:	\$100.00	\$55.00	\$35.00
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą -			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

NAUJA LIGONINĖ ŠVENČIONIŠKĖ

Švenčionių rajono centrinė ligoninė persikėlė į naujai pastatytas gražias įrengtas pastatus. Naujos ligoninės atidaryme dalyvavo Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Ligoninėje yra 200 lovų, veikia du vidaus ligų, chirurginis, akušerijos-ginekologijos, traumatologijos, vaikų, reanimacijos skyriai,

modernia diagnostine aparatu, aprūpinti funkcinės diagnostikos kabinetai. Ligoninėje dirba 40 gydytojų ir apie 180 viduriniojo medicinos personalo. Senuosiose ligoninės pastatuose ketinama įkurti senelių namus ir, turbūt, bendrąjį jauniesiems medikams.

(Elta, 10.21)

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. - (1-312) 337-1285

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern uni-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbet angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE - NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. - 7 v. v. antrd. 12:30-3 v. p. p.
trečd. uždaroma, ketvd. 13 v. p. p. -
penkt. ir šešt. 9 v. v. - 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-491-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBE - VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p. p. - 7 v. v., antrd. 9 v. v. - 12.
ketvd. 12 - 4 v. p. p., penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pitaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. kv. val. 3-6 v. v.
Tel. (708) 448-1777

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS

Chiropraktinis gydymas nuo
nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS

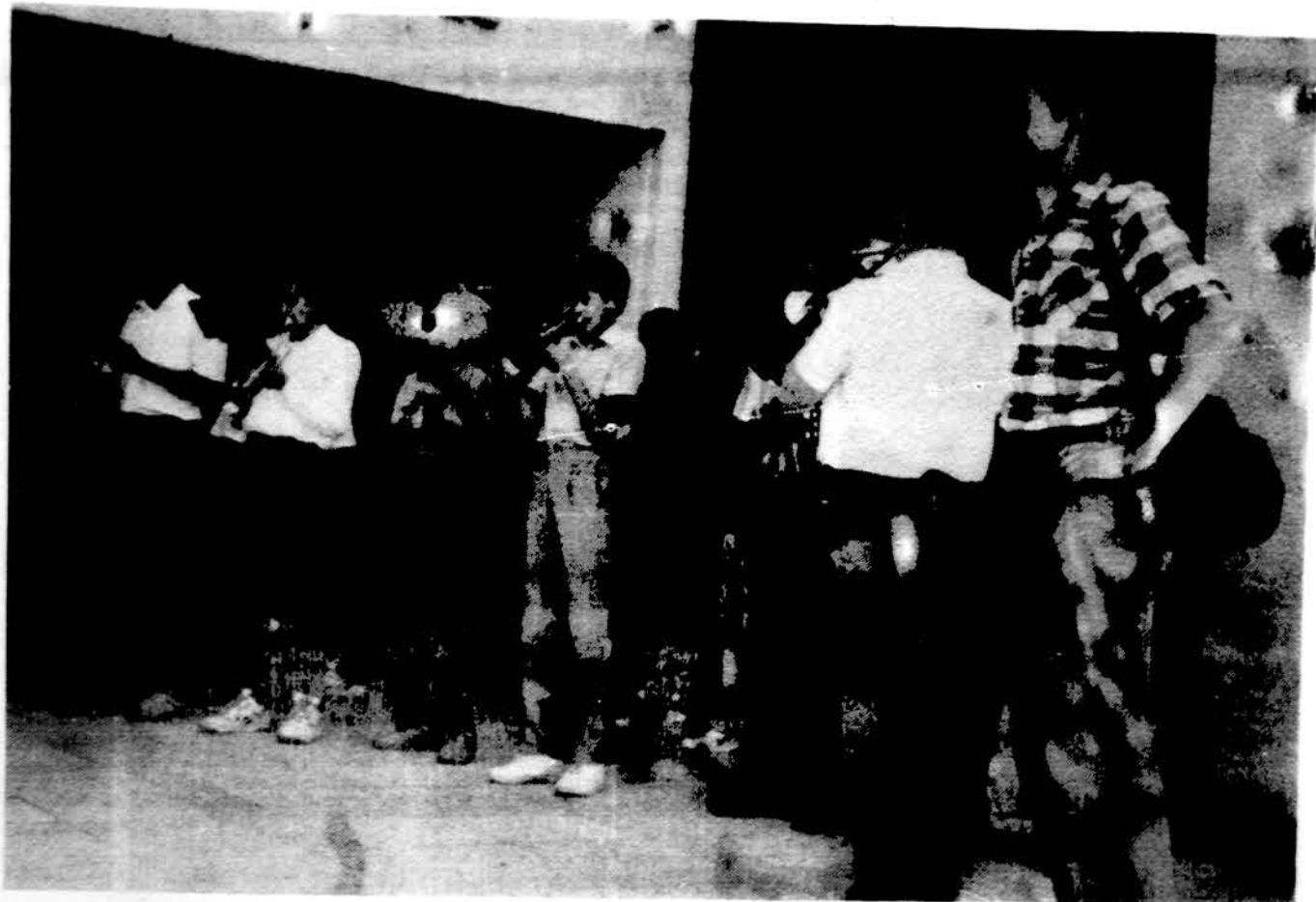
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Anykščių Kultūros rūmų orkestras pasitinka užsienio lietuvius. Dešinėje – ekskursijos vadovas Leonidas Abaris.

ŠVIESŲS IR GRAUDŲS VASAROS PRISIMINIMAI

Daug kalbėta, daug rašyta apie šios vasaros didžiulius įvykius Lietuvoje. Tikrai jų buvo daug ir jie labai didingi. Tautinių šokių ir dainų švenčių buvo ir okupuotoj Lietuvoj, tačiau Ateitininkų kongresas buvo pirmasis po 50 m. ir padarė man didžiausią įspūdį. Pamatyti tiek daug ir tokio gražaus, tvarkingai apsiorganizuoto, jaunimo, taip nuostabiai besimeldžiančio katedroje, arba daugumai net basom kojolem (gal gaila batelių) žygiuojant Gedimino gatve eisenoj, ar sausakimšai pripildžius Filharmonijos rūmus – buvo tikrai jaudinantis vaizdas, nes tai okupacijos gimes ir užaugęs jaunimas. Per pertrauką paklausiau būrį stovinčio jaunimo, kas juos čia sukvietė iš visos Lietuvos? Visi kaip susitarę – Žygas, Žygas. Pagarba jam, nes tai tikras tvirtas pamatas būsimai Lietuvos atečiai. Gal ta jų jaunose širdelėse uždegta ugnelė ilgai degs, neužges kaip tie tautinių šokių šventės „fajer-vertai“. Argi tai ir nebuvo svarbiausias šios vasaros įvykis, nors reklamos mažai jam regėjome? Tik kur ne kur maži žali lapeliai prilipdyti ir tai blogais klėjais, nes kita dieną jau jų nebebuvo. Kitiem gi, labai nerimtiem įvykiams reklamoms visos tvoros apkabinėtos, tokia jau šių dienų mūsų Lietuva.

Bėgo dienos viena po kitos ir visos labai karštos. Atsigaivinti galėjai tik susitikus su mokslo

draugais, su pajais pažįstamais ar besigerint Vilniaus, Kauno ar Jurbarko nuostabią gamtą. Turėjau net progos praversti dureles namo, kuriame gimė a.a. mano vyras, Vladas Baltrušaitis, pamatyti tą mažą, geltonai nudažytą, mokyklėlę, kur jis įgijo pirmąsias mokslo žinias. Tai buvo tikras atsigailinimas.

Bet buvo diena, kai buvau labai sukrėsta. Stovėjau Vilniuje geležinkelio stotyje, laukdama traukinio į Kauną. Staiga atvažiuo iš Rytų ilgiausias traukinys ir pradėjo iš jo lipti tokie maži siauraakiai žmonėliai su ryšulėliais, su maišais, su mažais vaikeliais, lyg kokie karo pabėgėliai. Ir jų nepaprastai daug. Kas jie tokie ir ko jiems čia reikia? – galvojau ir griebiau savo bendrąkeleivį ranka, o ji, irgi sunerimusi tarė: „Čia mūsų vyriausybės draugiška politika, mums trūksta darbininkų...“ Kaip šis vaizdas mane pribloškė, jo nemačius, turbūt sunku įsivaizduoti. Kelionėje į Kauną ir atgal tokių traukinių, rusiškų raidėm ir be langu, mačiau daug ir įvairiom kryptim važiuojančių. Ką jie ten veža, kas žino ir ar kas patikrina?

Sugrįžus į Vilnių, vartau spaudos puslapius, ieškau ko nors linksmesnio. Imu liepos 7 d. „Švyturį“, kur Lietuvos pasididžiavimas, smuikininkas R. Katilius straipsnyje „Muzikos situacija ir susimastymas“.

rašo: „Mane skaudina mūsų valdžios požiūris į „nutekėjimus“, jai nusispjaut į tai. Gaila, valdžia šiandien į mus žiūri kaip į masę, kuri yra niekas... Kai aš ateinu į Muzikos akademiją atsiimti algos ir ant kasos langelio pamatau užrašą, kad atlyginimai nebus mokami, aš suglumstu. Iš laikraščių žinau, kad Seimas ir kitos valdžios struktūros iš biudžeto lėšų už milijonus gali pirkti naujus automobilius ir tada kažko negaliu suprasti. Kam reikalinga tokia valdžia? Jei rūpinamasi, kad minkščiau sėdėtų užpakalis, ji negali išmokėti atlyginimų žmonėms, kurie kas diena dirba? Tokia valdžia yra ne valdžia, žmonės nuo jos bėga... Gerai prisimenu 60 metų sukaktį nuo Muzikos akademijos įkūrimo. Tą dieną Vilniaus katedroje buvo surengtas koncertas. Atsilankė S. Lazoraitis, o A. Brazauskas nuėjo krepšinio rungtynių žiūrėti. Tai rodė televizija. Ir man pasidarė aišku, kur eis mūsų kultūra...“

Vartau „Lietuvos aidą“, liepos 15 d. numerį rašytojas J. Avyžius rašo straipsnyje „Ar turite tautinės savigarbos, ponai?“ Skaitau: „Sutartis su Rusija pradės veikti, kai Bulovo derybininkai atvers kariniam transportui vartus į Lietuvą. Tokias sąlygas pastatė „vyresnysis brolis“, kurio igaliojinis Izakovas su ciniška šypsenėle pareiškė, kad tokiu būdu Rusija nori padėti Lietuvai... Bet ar mums garbė priimti tą trisdešimt Judo sidabrinių? Ar padorų? Ar neįveidžia tautinių ambicijų, jeigu jau nekalbėsime apie tai, kokie gali būti to sanderio padariniai? Ne viskas normalu. Ir p. Gyliai, ir vyriaus-

LIETUVIŠKOS NUOTRUPOS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Mano artimiausio miesto dienraštis „Mannheimer Morgen“ (pramoningas Mannheimas skaito 350,000 gyv., mano miestelis, nutolęs 15 km t. 32,000) savaitgaliais spausdina Bonnos korespondento ir mpas žinutes iš visuomeninio, kultūrinio ar politinio gyvenimo. Spalio 8 d. dienraščio bendradarbis pranešė, kad „Balten“ – baltiečiai kartu paminėjo trejų metų pasiuntinių gyvavimo sukaktį. Lietuviai, latviai ir estai pakvietė daug garbingų svečių, jų tarpe ir buvusį Vokietijos užsienio reikalų ministrą Hans – Dieter Genscher, kadangi jis yra vienas pirmųjų Baltijos valstybių nepriklausomybės išsprendimo atstovų.

H. D. Genšeriui būtų žymiai patogiau, jeigu baltiečiai įkurtų minėtų atskiras, kadangi jis turėjo problemų su liežuvį laužančiom atstovų pavardėmis: Tiit Matsilevits (Estija), Andrius Kesteris (Latvija) ir Zenonu Namavičium (Lietuva). H. D. Genšeris, nenorėdamas nuolatos žiūrėti į užrašytą lape trumpą kalbą, visus pasiuntinius pavadino „mano ponai baltiečiai pasiuntiniai“. Korespondentas savo pranešimą baigė: „iš Sovietų sąjungos į Baltijos sąjungą“.

Gavau Vokietijos teisingumo ministerijos 1994 m. rugpjūčio 24 d. išleistą žiniaraštį, kuriame nurodytos Vokietijoje akredituotų pasiuntinių sąrašas. „Litauen“ – Lietuva randama 79 psl. ir jos raštinės adresas yra: Kanzlei der Botschaft der Republik Litauen, Argelander

sybės galvai, ir visų galvų galvai jo Ekselencijai. Žodžiu sakant, visam viršutiniam sluoksniui, nuosekliai varančiam vasalines valstybėles politiką. Mes maži, mes bejėgiai. Vargšai. Teturime lazda ir krepšį, visa mūsų ateitis priklausys nuo to, kiek tas geradaris ir tą krepšį imes. Su kuo palyginti tautą, stumiamą nušizeminimo keliu savo vadu? Tiesa, mes neturime Manerheimo – tik Linkevičių; Adenauerio – tik Šlezevičių, Charles De Gaulle – tik Brazauską. O praradusiems tautiškumo dvasią prisiminti, kad istorija nieko nepamiršta...“

Daug tokių straipsnių buvo ir yra. Tai gal iš tų jaunų ateitininkų ir išaugo nauji Maironio milžinai, kurie dirbs ne sau, bet savo Tėvynei.

L. Baltrušaitienė

Ar steigsime vicepirmininkų klubą?

Danutė Bindokienė

Bendraminčiai visur ir visuomet mėgsta burtis į klubus, draugijas, organizacijas, kur panašiai galvojančių tarpe net tik turi progą maloniai pabendrauti, bet ir pasiryžti didesniems labdaros ar visuomeniniams darbams. Lietuviai čia išimties nesudaro.

Jau pačios ankstyviausios emigrantų ir užjūrius kartos kūrė susivienijimus, draugijas, klubus, organizacijas. Daugiausia buvo jungiamasi trimis pagrindais: politiniais, religiniais ir kilmės – t.y. pagal tai, iš kurio krašto Lietuvoje žmonės buvo kile. Dar ir šiandien turime joniškių, panevėzių, vilniečių, suvalkiečių bei kitais Lietuvos vietovių vardais, pasiadinusių grupių-organizacijų.

Kadangi mūsų tautiečių mąšymasis po pasaulį yra toks judrus, kartais jų būrys pasivadina vardu ir kito svetimo krašto, kuriame gyventa prieš atvykstant į JAV. Taip atsiranda Vencuelos, Anglijos ar dar kitoks lietuvių klubas. Žmonės jungtis į gruputes skatina įvairios priežastys, bet pati svarbiausioji: susikurti jaukesnę, šiltesnę ir draugiškesnę aplinką.

Mėgstame tvirtinti, kad pagrindinė visų užsienio lietuvių organizacija, kuriai priklausome pagal savo kilmės teisę, yra Lietuvių Bendruomenė. Jai priskiriami net tie mūsų tautiečiai, kurie niekuomet nemoka solidrumo įnašo, nebalsuoja rinkimuose ir apskritai nedalyvauja jokiam lietuviškame visuomeniniame judėjime. Juk Lietuvių Bendruomenėi priklausti nėra sunku. Ji nereikalauja jokių ypatingų įsipareigojimų (jeigu ir reikalauja, tai neturi būdų „prigriebti“ jų nepildančius...), nesikiša į mūsų kasdienybę ir nevaržo laisvai pasirinkti bet kokią kitą organizaciją, draugiją, klubą, būti veikliu – ar neveikliu – jo nariu.

Amžiaus naštai vis stipriau spaudžiant didžiąją dalį emigrantų į šį kraštą 40-ojo dešimtmečio pabaigoje, retėja ir organizacijų gretos, nyksta pačios organizacijos, o jų veiklos pro-

tokolai bei kita medžiaga atsiduria archyvuose (kartais net šiukšlynuose). Nors retai gir-dime apie naujai įsisteigusią organizaciją – nebent labdaros tikslais, pvz. „Lietuvos Našlaičių globos būrelį“, „Saulutę“, „Lithuanian Mercy Lift“ – kai kurios ankstesnės organizacijos dar gyvuoja, ruošdamos renginius, susirinkimus. Vis dar atsiranda žmonių, sutinkančių būti valdyboje, įsipareigojančių tempiti veiklos vežimėlį, nors kartais „prieš kalną“.

Tik tos valdybos jau nebe tokios... Būdavo išrenkami keli žmonės, pasiskirsto pareigomis ir visiems aišku, kad valdybą sudaro pirmininkas, vicepirmininkas, sekretorius ir keli nariai, kurie dirba viską, ką tik dirbti reikia. O dabar įsitvirtino vicepirmininkų gadyne! Skaitom, kad kurios organizacijos valdyboje yra pirmas vicepirmininkas, ir antras, ir trečias, ir net ketvirtas... Beveik kaip tame amerikietiškaime posakyje: tiek daug priviso vadų, kad nebeliko indėnų.

Vicepirmininku kadaise užsi-spirdavą bėdų asmuo, kuris į valdybą įeidavo, tikėdamasis mažiausiai darbo. Tai buvo „saugiausias“ titulas, nors jo užnugarėje visuomet stovėjo atsakomybė: jei pirmininkas dėl kokių priežasčių iš savo posto pasitrauktų, reiktų jo pareigas perimti. Bet keturi ar daugiau vicepirmininkų? Galetume beveik įsivaizduoti, kad dabartiniai pirmininkai nėra paprasti žmonės, nes jų vieton jau nepakaktų vieno vicepirmininko – turėtų stoti visas būrys!

Kas drįstų užginčyti, kad mūsų žmonės nėra išradin-gi? Visi žinome, kaip sunku šiais laikais pripašyti kandidatų į valdybą. Tik prižadėjus „lengvą“ vicepirmininko vietą, kandidatuojančių atsiranda. Tad turbūt taip ir „pridygsta“ vicepirmininkų kaip Džukijos grioše grybų litinga rudeni. Gal ateityje kas sumanys įsteigti ir vicepirmininkų klubą, kai jie visi bus savo kadencijas valdybose baigę?

netoli Miuncheno mirė žinomas Vokietijos filmų aktorius Han Rihmann. Spauda pranešė, kad jo antroji žmona, 72 m. Hertha, yra „Baltin“ – baltiete.

che Reisen“ – Baltijos kelionės leidinys. Knyga turi 228 psl., iliustruota, kainą 36 markės (apie 14 dol.).

Sulaukęs 92 metų spalio 6 d.,

VILNIUS GRĮŽTA LIETUVAI

KAZYS BARONAS
Vokietija

4

Staiga – priešlėktuvinės patrankos sūviai, lėktuvų motorų ūžesys, skirtingas nuo vokiškų lėktuvų. Instinktyviai bėgame į kiemą, keliame galvas aukšty-n, nes lėktuvai skrenda virš mūsų namų. Aiškiai matomos raudonos žvaigždės. Sovietiniai? Priešlėktuvinės daugiau nešaudo. O gal tie lėktuvai skrenda bombarduoti Vokietiją? Įvairūs spėjiojimai, įvairios mintys.

Ne! Sovietų sąjungos kariuomenė peržengė Lenkijos sieną smogdama savo vakarų kaimynei peilį į pečius. Vakare, Vilniaus policija, KOP (Korpus Ochrony Pogranicza – Pasienio apsaugos korpusas) net ir kariuomenės daliniai žygiuoja per Žaląjį tiltą Ukmergės gatve į Lietuvos pasienį. Iš valstybinių pastatų dūmtraukių į dangų

kyla dūmai, ant šaligatvių metosi apdegusių raštų gabalai (gal lietuvių bylos?), metosi su-laužyti dviračiai, numestos karių uniformos, parkuose laisvai ganosi arkliai.

Paskutinės Lenkijos dienos

Pirmadienis, rugsėjo 18 d. Vilniuje pasirodo „Slowo“, „Dziennik Wilenski“ dienraščiai ekstra laidos pranešdamos, kad Hitleris žuvo (ar pasikorė), D. Britanija ir Prancūzija įžygiavo į Vokietiją ir t.t. Džiaugsmas, žmonės bučiuojasi, dalis krautuvų plačiai atidaro duris. Už beverčius zlotus galima nusipirkti tabako, kiek maisto. Vakare uždegamos net šviesos, atidaromi kino teatrai. Su klases draugu Gediminu Asta-šaičiu užsukame į kiną prie Aušros vartų (šiandien Filhar-monija), tačiau mūsų didžiau-

siam nustebeimui, salėje sėdi gal penki – šeši žiūrovai. Po pusvalandžio uždegamos šviesos, prašant aplėsti kino teatrą. Iš-einame į gatvę, girdime patrankų sūvių. Aišku, kad Vilnių su-pa raudonarmiečiai, o lenkų partizanai ir kariai atsako kul-kosvaidžių ir šautuvų sūviais. I namus bėgame ne pagrindine Didžiąja gatve, bet skersgat-viais. Bokštų gatve, nusileisdami Užupyje, kur mūsų laukia rūpestingji tėvai. Motina man tuoj pat sako: „Kaziuk, slėpkis, nes tavęs ieškojo lenkai“. Kokių tikslų? Gal miesto gynybai. Žinojau, kad lenkai gimnazistai organizuoja dalinius. O gal jie nepasitiki svetimtaučiais, norėdami izoliuoti lietuvius, gudus, rusus? Tokiu atveju, turėjo sumti ir tėvus, kadangi jie buvo nuo Giedraičių, taigi „Kauniš-kės Lietuvos“, neturėjo Lenki-jos pilietybės. Paklausiau vi-suomet rūpestingos motinos praleisdamas visa naktį geroje sleptuvėje, girdėdamas kulko-svaidžių traukimą ir patrankų sūvių. Ryte atėjus tėvas sako, kad mūsų gatvėje jau stovi so-vietiniai tankai. Smalsumas

pamatyti raudonarmiečius iš-skaido visa nuovargi.

Nusileidęs nuo kalniuko, atsi-randu gatvėje. Tiesa, stovi du tankai, apsupti gyventojų. Klausimų begalės: ar Sov. sąjungoje pakankamai yra maisto, ar visi dirba ir t.t. ir t.t. Atsakymai pilasi kaip iš gausybės rago: geros senatvės pensijos, kadangi „starykam vezdie u nas počiot – seneliams visur pas mus pagarba“, bedar-bių nėra, įmonės dirba 24 valan-das ir t.t. Netoli Polocko gatvė. Čia didžiausias kariuomenės ju-dejimas. Mongolai ant mažų arkliukų, vyžoti (taip, vyžoti!) ir net milo kelnėm raudonarmie-čiai (greičiausia skubiai mobili-zuoti) žygiuoja Malūnų gatve, per Vilnelės tiltą, šalia Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių į Gedimino ar Žygimantų gatves, per Žaląjį tiltą, Ukmergės gatvę į Lietuvos pasienio pusę ar Kalvarijų gatvės Lenkijos I pulko kareivines. Prie Barbaros Radvilaitės ir Pilies gatvės kam-po (čia tilpo „Slowo“ redakcija, priešais vaivadijos rūmus), ka-riuomenė su raudonom vėlia-vom sutinka keletas simtų

Šv. Petro bažnyčia (Vilnius).

Vilniaus gyventojų, šaukdami „ura“. Raudonarmiečiai, iš-varginti žygio, kartais pakelia ranką, tačiau dauguma tyliai

žygiuoja toliau, greičiausia galvodami apie poilsį. Prie valstybinių pastatų – teismo, priešais Lukiškių aikštę (buv. KGB rūmai), vaivadijos sto-vo sargybos. Keista, bet daugumas sargybinių yra mongoliskos išvaizdos, žemo ūgio, plataus veido, geltonos spalvos. Daug jų matėsi kavale-rijoje. Prie Polocko ir Malūnų gatvių (čia stovėjo kryžius – dabar jo nėra) tas pats mongolas išstovėjo 24 valandas (jis ro-dė kelią). Pagailo moterėlem kare-vio. Jos nešė jam duoną, arbatą. Kratydamas galvą jis dovanų nepriėmė. Įvedamas karo sto-vis – draudžiamas laikas. Iyvksta pirmi suėmimai. Su miesto mero sūnum žaisdavome ledo rutulį. Susitike mieste klausiu jo: „na, Vladek, kaip gyvenai?“, „Blogai“ – atsako jis, tėvas sumistas. Vėliau, Vladas Malševskis įsijungė į Vilniaus LGSF ledo rutulio komandos eiles, repatriavo į Lenkiją, kurį laiką treniravo Varšuvos „Lėgi-ja“ krepšinio komanda.

(Bus daugiau)

ATLANTO PAKRAŠČIO LITUANISTIKOS ŠVIETIMO DARBO KONFERENCIJA

Vieną rudens savaitgalį, gražus būrys švietimo darbuotojų išvyko į Putnamą. Kas juos taip traukė ten? Tai Bostono lituanistinės mokyklos lapkričio 5-6 d. suorganizuota darbo konferencija. Apie tuziną asmenų susibūrė, išlausė paskaitų ir aptarė šių dienų lituanistinių mokyklų programas, mokymąsi medžiagą ir mokinių bei mokytojų poreikius. Tokio savaitgalio ar darbo konferencijos JAV rytų pakraščyje jau seniai nebuvo. Šios konferencijos organizavimo iniciatyvą ėmėsi Bostono lituanistinės mokyklos mokytojos, viena paskaitininkė, kuri dėsto Philadelphiaje ir viena dalyvė, kuri dėstydavo Hartforde; buvo studentas iš Lietuvos, kuris šiuo metu ruošia daktarą istorijos srityje universitete netoli Bostono; Vilniaus Pedagoginio Lituanistikos instituto dėstytojas, dr. Kęstutis Peckus, kuris šiuo metu kaip tik aprašo užsienio lituanistinių mokyklų gyvavimo istoriją; JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė ir tarybos narė informacijos reikalams, Ramunė Kubiliūtė.

Kiekvieno dalyvio tikslai gal buvo skirtingi, bet noras pabendrauti ir pasidalinti mintimis visus jungė. Lapkričio 5 d., kai kurie iš toliau atvykusieji turėjo progos bent trumpam apžiūrėti ir aplankyti Bostono lituanistinės mokyklos patalpas bei klases. Tai buvo ypač naudinga švietimo tarybos nariams, nes tada susidarė vaizdas kaip lituanistinės mokyklos veikia įvairiose kolonijose. Svečiams iš Lietuvos buvo įdomu pamatyti kaip įvairių imigracijų kartų mokytojos bendrauja ir dirba su užsienio lietuvių kilmės vaikais, ir moko juos tėvų ir senelių kalba.

Ses. Ignė Marijošūtė aprodė Putnamo sodybą iš toliau atvykusiems ir pasakojė apie seselių vienuolyno įsteigimo JAV-bės istoriją. Visiems buvo įdomu aplankyti kapinaites ir pamatyti a.a. kun. Stasio Ylos pastatytą pilį. Kai kurios Bostono lituanistinės mokyklos mokytojos yra neseniai atvykusios iš Lietuvos nuolatiniame apsigyvenime JAV-bėse, bet dar nėra turėjusios progos aplankyti Putnamą.

Kūrybingas mąstymas

Dr. Elona Vaišnienė buvo pirmoji konferencijos paskaitininkė. Ji ragino mokytojas ir visus dalyvius kūrybingai galvoti ir įsiklausyti į mokinių pasisakymus ir atsakymus. Ji priminė, kad realybė yra tai ką patiriame ir klausė: ar žmogus, kuris matė mažą realybės dalį, klysta? „Tai, ką matom yra dalis mūsų pergyvenimų. Priklauso iš kur ateinam ir ką matėme. Savę apsiribojame jei mus supa tik panašūs į mus“, — kalbėjo ji. Dalyvių uždavinys — nupiešti tam tikras figūras iššaukė kūrybines mintis. Kai kurie paskaitininkė galvojo ir tik interpretavo uždavinį griežtąja prasme. Parodžius paveikslą visai grupei, paskaitininkė vėl norėjo priminti, kad viename paveiksle iš tikrųjų gali būti du pasislėpę vaizdai. Ji ragino patiemis nesugebant išspręsti kokios problemos, eiti pas priešingai galvojantį, nes verta ir naudinga pamatyti reikalus iš kitos perspektyvos.

Šokiai ir dainos

Šeštadienio vakare skambėjo liaudies dainos ir muzika. Aidai ir Gita Kupčinskai, atvykę iš

Bostono, visus įjungė į gražių lietuviškų dainų dainavimą, skudučių pūtimą ir šokių šokimą. Tai priminė visiems dalyviams koks turingas lietuvių liaudies kultūros lobynas. Bostonas tikrai laimingas, kad jau daugiau kaip 15 metų turi „Sodauro“ ansamblį savo tarpe. Po šokių ir dainavimo dalyviai susėdo ratu, kiekvienas prisistatė ir nuosirdžiai diskutavo lituanistinių mokyklų poreikius, ir galimybes naudotis medžiaga iš Lietuvos (pvz., geografijos vadovėliais) ar reikalą švietimo tarybai ar patiems užsienio mokytojams ruošti mokomąją medžiagą.

Jūratė Krokutė Stirbienė dalyvius supažindino su APPLE pedagoginės paramos grupės veikla Lietuvoje, paminėdama gerų vertėjų trūkumą, bet pabrėždama didelį Lietuvos mokytojų entuziazmą išsiklausyti naujų žinių ir pasirinkti, kokie metodai Lietuvai tinka. Buvo pritariama nuomonei, kad ir užsienio lietuvių mokyklose galima pasinaudoti literatūra, kuri tinka iš senesnių Lietuvos laikų, iš dabartinės Lietuvos ir iš gyvenamo krašto pedagogikos.

Kas turėtų būti mokoma lietuviškoje mokykloje

Sekmadienį, po šv. Mišių ir pusryčių, Jūratė Krokutė Stirbienė išdėstė savo mintis apie kalbų mokymą ir efektingiausius būdus perorganizuoti lituanistinių mokyklų programas. Paskaitininkė minėjo kai kurių mokslininkų teorijas — išsakojo teoriją (ten kur palaistai — pvz. daugiakalbių šeimos, ten žydės), numindžiotą tako teoriją (tik ta pasisavins, kas dažnai pakartota). Kalbos išmokimas nebūtinai reikalauja pastiprinimo ar męgdžiojimo. Reikia dvejų faktorių: 1) vaikas turi tikėti, kad jam pasiseks; 2) vaikas turi save įsivaizduoti kaip tos bendruomenės narį. Mokytojoms buvo pateiktos mintys, kaip raginti ir motyvuoti užsienio lietuviukus kalbėti lietuviškai be prievartos. Paskaitininkė siūlė, kad reikia žodinio, nes kalba turi būti reikšminga ir naudinga. Kaip turėtų būti mokoma? Reikia vartoti visus mokymo būdus, reikia užtikrinti pamatus, „atakuoti“ visomis kryptimis. Jei vaikas buvo žeminamas ar bijo gėdos jausmo, jis bijos ir kalbėti. Paskaitininkė minėjo konkrečių mokymo būdų: rėmų sudėstymo (mokytojų „curriculum guide“), seminarai, kalbos turtinimo stovyklos. Ji siūlė būtiną žodžių mokėjimo sąrašus, žodinio pažangos stulpelius ir kitokios medžiagos, kuri naudojama amerikiečių pedagogijoje, pritaikymą.

Kokia yra tikra lietuvių kalba?

Dr. Marija Stankus Saulaitė užvedė įdomią diskusiją apie

Bostono lituanistinės mokyklos mok. Kazakaitienė ir I sk. jos mokinukai rodo svečiams, JAV LB švietimo t. pirm. R. Kučienė ir Vilniaus Pedagoginio u-t dėstytojų K. Pečkui, ką jie išmoko. Nuotr. R. Kubiliūtė

lietuvių kalbą. Ar mes JAV-bėse gyvenantys turime savo tarmę, dialektiką, ar turime prisitaikyti prie visų Lietuvos gramatikos taisyklių? Ar kalbos „konservavimas“ geras reiškinys? Paskaitininkė teigė, kad ne. Jei nesikeis, kalba gali išnykti. Ji mums davė pavyzdžių iš fonetikos, ortografijos, morfologijos, sintaksės, skyrybos, kirčiavimo, intonacijos, leksikos ir kalbos kultūros sričių. Matėsi, kad diskusijos galėjo toliau tęstis, bet pritrūko laiko.

Alka

Po pietų keli dalyviai nuėjo apžiūrėti ALKOS patalpų, ten sukaupę eksponatų, archyvų ir knygų, palydint dr. Kriaučiūnui. Svečiai pasidžiaugė, kad Putname kunkuliuoja gyvenimas — Matulio namų darbai, mokslinės medžiagos išlaikymas, svečių priėmimas kolektyvams, konferencijos ir piknikai.

Laiko linija

Mirga Girniuvienė kalbėjo apie lietuviškos samonės kūrimą per istorijos pažinimą. Kai kurie istorikai iškėlė asmenybes. Romantizuodami praeitį, jie padėjo žmonėms ją suprasti. Paskaitininkės nuomone, pradinėje mokykloje tai tinka. Tačiau paaugliuose pradeda kilti abejonių. Reikia ne tiek kovoti prieš abejingumą, kiek prieš abejone. Sakome jaunuoliams, kad Lietuva buvo pati didžiausia valstybė 15 a. Jaunuolis pasako — „Tai kas?“. Jis nemato paminėjimų apie Lietuvą savo istorijos vadovėliuose kasdieninėje mokykloje, kol neprieina 20 a. laikotarpio. Paskaitininkė parodė kelias amerikiečių vadovėlių klaidas sudėstymo (mokytojų „curriculum guide“), seminarai, kalbos turtinimo stovyklos. Ji siūlė būtiną žodžių mokėjimo sąrašus, žodinio pažangos stulpelius ir kitokios medžiagos, kuri naudojama amerikiečių pedagogijoje, pritaikymą.

Literatūros pamoka

Zita Krukonienė kalbėjo apie savo būdą dėstyti literatūros pamokas. Poezija skirstoma pagal temas, kad mokiniai aukštesnė mokyklų galetų matyti panašumus ir skirtumus. Nėra vienos tiesos literatūroje ir moky-

tojos įsijautimas, ir temų ieškojimas nėra būtinai geresnis už mokinių. Skaitant Kudirkos tautos himną, galima mokinių paprašyti, kad jie paieškotų kokių charakterių bruožų Kudirka mato lietuviųje. Galima išsiaukti mokinių dalyvavimą, jų paklausiant apie jų pačių gyvenimus, pvz., kokius prisiminimus jie turi iš savo vaikystės ir kokius turi koks poetas ar rašytojas.

Lituanistinių mokyklų ateitis

Konferencijos baigimo diskusijas pravedė Daiva de Sa Pereira. Kokios bus 21 a. lituanistinės mokyklos? Kokie bus norai kalbėti ir mokyti lietuviškai, kai „tėvynės labui“ ir „tėvynės išlaisvinimo“ savokų jau nėra? Kokios pagalbinės ir šalutinės medžiagos pareikalautų mokytojai? Ar verta buvo ruošti tokią konferenciją? Ar reikia tokios ir ateityje? Visi dalyviai turėjo savo minčių apie lituanistinių mokyklų gyvastingumą. Mokytojos rūpinosi, ar joms užteks jėgų ir energijos. Buvo iškeltas tėvų vaidmuo. Konferencijos dalyviai sutiko, kad konferencija buvo labai vertinga ir norėtų vėl tokioje dalyvauti. Putnamo Nekalto Pradėjimo seselės, kurios yra dirbusios su jaunimu, džiaugėsi, kad jų patalpose vyko tokio pobūdžio konferencija ir linkėjo, kad jų būtų daugiau.

Laikas greit prabėgo. Gražus rudens savaitgalis jau tik atmintyje. Pedagogikos istorikui dr. Kęstutui Pečkui prisidėjo dar vienas skyrelis jam renkamai medžiagai. JAV LB švietimo tarybos narė grįžo į Čikagą, pasiryžusi toliau bendrauti, pasidalinti informacija ir medžiaga su rytų pakraščio mokyklomis ir mokytojais. Tiek daug idomių minčių ir mokytojų

asmeniškai pritaikytų medžiagų lieka vietinėse mokyklose ar stalčiuje. Konferencijoje užsimezgė ryšiai ir pažintys. Iš jų gali išplaukti tolimesnių korespondencijų, vadovėlių ir programinių pakeitimų. Konferencijoje išryškėjo „kandidatų“ tolimesnių projektų įvykdymui. Reikia palinkėti visoms rytų pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojoms kaupti energiją ir semtis jos iš vieni kitų. Bostono mokytojos, kaip ir kitose mokyklose, moko savo ir savo pažįstamų vaikų ir net savo anūkus. Tai „investavimas“ ateičiai.

Vieną įdomų klausimą iškėlė studentas iš Lietuvos. Jis paklausė konferencijos dalyvių: ar pas Jus nėra vyriškių mokytojų? Pradinėse mokyklose JAV-bėse tradiciniai visur (ne vien lituanistinėse) gal jų nebuvo. Tačiau kadaise aukštesnėse mokyklose jų buvo. Atėjo taip pat mintis: dabar atėjo laikas kviešti studentus iš Lietuvos, studijuojančius JAV-bių universitetuose, skaityti paskaitas ar pravesti trumpus seminarus aukštesnėse mokyklose. Jų gyvi ir atviri pašnekesiai apie Lietuvos istoriją, geografiją ar gyvenimą gali jauniems paaugliams būti labai naudingi ir įdomūs, tai gali būti aktyvus toliau mokytis.

Sakoma, kad kol lieka vienas asmuo, kalbantis kuria nors kalba — ta kalba dar gyva. Reikia palinkėti, kad JAV-bių 25 lituanistinės mokyklos su 1,000 mokinių toliau stengsis užtikrinti lietuvių kalbos gyvastingumą.

Ramunė Kubiliūtė

• Harvard universitetas, Cambridge, Mass, pirmąjį diplomą įteikimą ir mokslo metų pradžią šventė 1642 m. rugsėjo 23 d.

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

Prieš 66 St. ir Kedzie Ave. išnuomojamas 3 kamb. butas su virtuvės įrengimais ir šiluma: \$360 mėn. Kreiptis: 708-425-7160.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyt. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenims. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis [Alma nuo 8 v.r. iki 3 v.p.p., tel. 312-476-8727.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriui FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolat

FOR SALE

Parduodami importuoti ir amerikiečių gamybos **AUTOMOBILIAI** prieinama kaina. Kreiptis į Raimundą tel. 708-960-2100, Continental Acura, 2110 Ogden Ave, Lisle, IL

HELP WANTED

PUNCH PRESS OPERATOR EXPERIENCED

Must speak English, read blue prints and have knowledge in set-up. Must be willing to work O.T. Pd. Hosp. & 401k plan. APPLY IN PERSON:

QUALITY HINGES, INC.
277 W. 154th Street
South Holland, IL 60473

Your ticket to a secure retirement.

For a recorded message of current rate information, call
1-800-4US BOND
1-800-487-2663

Take Stock in America **U.S. SAVINGS BONDS**
A public service of the newspaper

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$32

8 svarų statinaitė — \$18

Skambinkite: 708-532-5951

Pristatome UPS

TRANSPAK

DĖMESIO !!!

KALĖDINIAI SIUNTINIAI

pasieks Lietuvą per Kalėdas jei bus pristatyti į TRANSPAK įstaigą iki lapkričio 26 d.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.

PINIGAI pervedami DOLERIAIS papigintomis kainomis.

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29.- iki \$98.-

Populiariausias - 55 svarai, \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

IX TEATRO FESTIVALIS

Lapkričio 25—27 d.d. Jaunimo centre

Lapkričio 25 d. 6:30 v.v. Čiurlonio galerijoje teatrinės veiklos foto parodos atidarymas.

Lapkričio 25 d. 7:30 v.v. Chicago „Valdūtė“ — A. Čechovo „Negeras darbas — gera pabaiga“.

Lapkričio 26 d. 2 v.v. p.p. Toronto „Altvaras“ — F. Jakūbauskio „Paskutinis iš Varlynės“.

Lapkričio 26 d. 7:30 v.v. Hamiltono „Aukuras“ — Garcia Lorca „Bernardos Albos namai“.

Lapkričio 27 d. 2 v.v. p.p. Los Angeles Dramos sambūris — Edvardas Uldukio „Klajojanti pėda“.

Lapkričio 27 d. 6 v.v. — Žymeny įteikimas ir vakarienė.

Visi kviečiami dalyvauti. Bilietai iš anksto gaunami „Seklyčioje“, 2715 W. 71 St., tel. 312-476-2655 ir „Lion Frame“ galerijoje 3125 W. 71 St., tel. 312-778-6322. Telefoniniai bilietų užsakymai priimami „Margočio“ radijo raštinėje, tel. 312-476-2242.

Atlanto pakraščio Lituanistikos švietimo darbo konferencijos dalyviai. Nuotr. R. Kubiliūtė

ČIA NE KAPAS, TIK ŽŪTIES VIETA

Jankų miškuose, netoli Vilių kaimo, bepradedančiuose atželti kirtimuose iškilo naujas kryžius, deja, ne žuvusiojo kapą jis pažymi, o tik vietą, kur 1949 metų rugsėjo 28 dieną žuvo tuometinis Tauro apygardos partizanų vadas Faustas — Aleksandras (Olius) Grybinas. Kapavietė taip ir paliko stribų ir enkavedistų kruopščiai saugoma paslaptis, o kalbama, kad dar yra jų ramiai Zanavykijos žemėje bevaikšiojančių, šia paslaptimi besiskonejančių.

Kryžiaus šventinimo iškilmėms buvo paskirtas visas liepos 9 dienos šeštadienis. Šakių apskrities Politinių Kalinių ir Tremtinių sąjungos (PKTS) skyriaus vadovybė, pasikvietusi žuvusio Aleksandro sesutes ir brolių, aptarė ir apipavidalino šventės eigą bei programą.

Paskirtą šeštadienį prie Pluobių bažnytelės privažiavo ne tik gausūs šakiškių automobiliai, bet ir iš Šakių atvykę pilnas autobusai. Prie bažnyčios maitinimui rūbais pasipuošusios moteris, maitinimo uniformuotus karius, šaulius, per stebuklą išlikusius partizanus. Maitinimo puošniai pasirūpinusios moteris, vyrus, jaunuosius ir senus.

Bažnyčioje, pagal dabartinį paprotį, vietoj katafalko prie grotelių stovėjo gėlėmis papuoštas kapelis su paminklėliu ir tvorele, o abipus jo stovėjo uniformuotųjų ir organizacijų garbės sargyba. Pati bažnytelė buvo artipilnė žmonių. Šv. Mišios, papuoštos choro giesmėmis, nuo pat pradžių subūrė maldininkus rimtin ir apgaubė dvasia, lyg čia šiandien būtų laidojamas Lietuvos laisvės kovų dalyvis, neseniai kritęs už tėvynę. Nuoširdus dvibalsis choro giedojimas kėlė dvasią, virpino širdį.

Pamaldoms pasibaigus, per miestelį nusidriekė ilgiausia mašinų procesija, judančių netoli esančio miško kryptimi. Griškabūdis — Kauno plent. Neilgai trukus, procesija išsuko iš vieškelio ir jau žymiai lėčiau riedėjo siauručiu, vienos mašinos pločio, miško keleliu. Aukštų maknotų pušų pavėsyje bene pirmutinė šios vasaros kaitri diena nebuvo baisi.

Privažiavus plataus kirtimo pakraštį, mašinos pradėjo sukti pakelėn ir stoti, o iš jų ritosi žmonės ir besibūriuodami laukė, kol uniformuotieji ir vėliavnešiai su palydom susitvarkys procesijai prie paties kryžiaus, kuris iš tolo tarp ne per seniausios aukštyn „išbėgusių“ jaunų berželių taip išpūdingai atrodė.

Sustoję pusrąčiu aplink kryžių iškilmų dalyviai, prie paties kryžiaus — vėliavos ir kariškių su ypač giliu įsijautimu ir pagarbą giedojo Lietuvos himną. Graudu buvo pagalvojus, kad šiame miške žuvo ne vienas lietuvis dėl teisės laisvai gyven-

ti, dirbti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Tokius tai jausmus galėjai pajusti plaukiančius nuo giedančiųjų lūpų.

Kunigui sukalbėjus maldas ir pašventinus kryžių, choreliui dainuojant partizanų dainą, pabučiuoti kryžių ir prie jo padėti gėlių puokštes ėjo žuvusiojo artimieji ir visi iškilmėse dalyvavusieji. PKTS-gos skyriaus pirmininkė Laima Tamašauskienė toliau pravedė programą, kurioje buvo deklamuoti eilėraščiai, kalbėjo gyvas likęs Aleksandro kovų brolis partizanas, atsiminimais dalinosi šioje apylinkėje augęs, tais laikais dar tik paauglys buvęs, daug nuo saugumiečių nukentėjęs žmogus, gyvu žodžiu nupasakojęs Aleksandro žuvimo aplinkybes ir žmonių nuotaikas jam žuvus. Pakviestas tarti žodį buvo ir žuvusiojo brolis, o po jo ir Lietuvos Seimo atstovas Algis Endriukaitis, o karinės grupuotės vadas po trumpos kalbos davė įsitikinti šiuo salvei. Šiuo įsitikinti šiuo salvei. Šiuo įsitikinti šiuo salvei.

Numatyta programai pasibaigus, iškilmų vadovai pakvietė neišsiskirstyti, pakele samanų minkstusiuose patogiai įsitaisti, ir pasivaizinti atsivežtais užkandžiais, atsigalvinti gėla, pasišnekučiuoti, pabendrauti. Ir vaizninti žmonės, ir lankė vienas kitą, ir džiaugėsi susibūre, nors ir tokios liūdnos sukakties proga.

Po pasikalbėjimų ir pasistiprinimo susirinkusieji buvo nuvesti prie Aleksandro slėptuvės — žemėnės. Ji buvo vos už puskilometrio, žinoma, jau be masuotės, be stogo, smėliu užslinkusi, miško žalumynais priaugusi. Slėptuvėn nusileidęs, pajunti partizano buities šurpą tikrovę, palietęs jos grūdų smėlį, jauti tą geliančią drėgmę. Lietaus suplakto smėlio vėsa ir kietumas, tai tarytum prisilietimas prie atšalusios žuvusiojo rankos... tarytum pavėluotas sudiev...

O toji didi, toji giliai išgyventa liepos diena tėvynės miškuose, ji liks giliai atminty amžiams.

Zigmas Grybinas

LIETUVA TURTINGA NE TIK NAFTA

Pasak Lietuvos geologų, Šilutės rajone, ties Vilkiskiais, 500 metrų gylėje yra 10-20 metrų storio valgomosios druskos klotai. Lietuvoje, be naftos, dar yra aukštos kokybės geležies rūdos, vario, nikelio, kobalto. Varenos, Druskininkų, Medininkų apylinkėse yra daug gilių po žeme paslėptų granito. Anykščių apylinkių smėlis tiktu gaminti aukščiausios kokybės kristolui. („Diena“, 11.02)

LAIŠKAI

BRONIUI NAINIUI PER „DRAUGĄ“

Gavau ant firminio blanko „Law Offices Henahan Donovan & Isaacson, Ltd“, 1994 m. spalio 19 d. raštą (anglų kalba), tos advokatų firmos vardu pasirašytą: Saulius V. Kuprys. Prie to rašto pridėti 5 lapai (4 lietuvių ir 1 rusų kalba), kurių tarpe yra „Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pareiškimas visuomenei“, su PLB valdybos narių išvardinimu: Bronius Nainys, Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, dr. Petras Kisielius, Baniutė Kronienė, Milda Lenkauskienė, Ariana Rastauskaitė ir dr. Vitalija Vasaitienė. S. V. Kuprio pasirašytame rašte rašoma, kad atsiliepiu, „with respect to the matter delineated therein“. Prileidžiu, kad tuo raštu reikalaujama iš manęs atsipašyti Bronių Nainį.

Jei Bronius Nainys jautiasi asmeniškai užgautas kokio nors mano, mažo žmogaus, pareiškimu, — atsipašau! Vienok, knyga „Lietuvos kovų ir kančių istorija. I. Lietuvos gyventojų trimimiai 1941, 1945-1952 m.“, su kuria rišasi tas mano atsiųstas raštas, Vasario 16 d. akto Lietuvai ir josios žmonėms (ne vien tik lietuviams...) yra neabejotinai žalinga. Tos knygos esminė žala yra ne tik komentarų ar paaiškinimų trūkumas, bet ir joje paskelbtų dokumentų parinkimas, kad įrodytų, jog:

1. 1941, 1945-1952 m. iš Lietuvos buvo išvežta „i tūlimus TSRS rajonus specialiai tremčiai“ tik 120,924 žmonės (37,362 šeimos).

2. Tarybų valdžia su tais tremiamais elgėsi humaniškai. Prie tremiamųjų ešelono buvo paskirti būriai gydytojų ir medicinos seserų. Tremiamųjų išlaikymui buvo paskirta po 100 rublių žmogui išlaikyti, o kiekvienam tremiamam vaikui pienui po 5,5 rublių parai.

3. Darbo žmonės prašė Tarybų valdžios apsaugoti juos nuo banditų, buožių nacionalistų gaujų keršto ir užtat LTSR valdžia anuos trėmė.

4. Buvo iškeliama: represuotų banditų šeimos, buožių banditų bendrininkai bei jų šeimos, su vokiečiais pabėgusios šeimos, kriminaliniai nusikaltėliai, prostitutės, kurie kovojo prieš ramius žmones.

5. Tarybų valdžia ypatingai rūpinosi iškeliama apgyvendinimu, jų įdarbinimu tremtyje. Pakelyje į tremtį iškeliameji savo lėšomis samdėsi krovikus savo didelėi mantai pakrauti. Garlaivuose daug tremiamųjų patys pirkosi bilietus į keleivių kajutes.

6. LTSR vargingieji, vidutiniai valstiečiai, pramonės imonių bei tarybinių ūkių darbuo-

tojai, inteligentija vieningai pritarė Tarybų vyriausybės vykdomoms priemonėms prieš buržuazinius nacionalistus, buožes ir jų ginkluotus gaujas.

7. LTSR žmonės džiaugėsi tu banditų bei jų pagalbininkų ištrėmimu ir teigė, jog reikia dar daugiau jų iškelti, kad išvežtų iš LTSR visas banditų šeimas bei banditų pagalbininkus.

8. Ištrėmtųjų paliktu, „konfiskuotu“, turtu valdžia ypatingai rūpinosi, kad tuo turtu padėtų LTSR vargingiesiems bei kolchozams.

9. Daug iškeltųjų, o ypač kriminalistai bei prostitutės, tremtyje nenorėjo dirbti ir (tremtyje) demoralizavo aplinkinius žmones.

10. Tremtinių tarpe buvo daug tremiamųjų, kurie glaudžiai bendradarbiavo su TSRS saugumo organais.

11. Dokumentas Nr. 165 yra specialiai sufabrikutas šiai knygai apibendrinti. Dok. Nr. 164 rašoma, kad 1941 m. buvo iškeldinta 3,000 šeimų, o dok. Nr. 165, kad 1941 m. buvo iškeldinta 7,439 šeimos, bet iš viso 1941 m. iškeldinta tik 12,562 žmonės.

12. Tik „šiek tiek daugiau negu 10% buvo iškeldinta nepagrįstai, atseit, visi kiti buvo ištrėmti pagrįstai.

Toje knygoje visai nutylėti tūkstančiai Lietuvos žmonių, TSRS karinių tribunolų bei „trijųlių“ pasmerkti ir ištrėmti į TSRS vergų koncentracijos stovyklas sunaikinimui. Joje taip pat nutylėta, kad Lietuvos žmonių trimimais buvo vykdomas 1940 m. (o Vilniaus krašte 1939 m.), paskui 1944-1952 ir net iki 1988 metų.

Jos žalos jokie paaiškinimai, papildymai nesumažins. Paaiškinimai, ką reiškia žodžiai „banditas“, „bandito pagalbininkas“, „buožė“ ir panaš. ar tai, kad „Liaudies seime 1940 m. nebuvo jokio deputato nuo krikščionių demokratų partijos“ tos knygos esmės nepakeis.

Pagaliau, tos knygos viršelio simbolika yra pasityčiojimas iš Lietuvos kovų ir kančių.

Jonas Dainauskas
Chicago, IL

Redakcijos pastaba. Ši, nors labai ilga, Jono Dainausko laiška spausdiname ištisai, nepridėję raudono pieštuko prie jo minčių, nepaisant, kad su laiške minimąją knygą reikalaujame, bet ir visa lietuviškoji visuomenė norėtų pagaliau užbaigti.

VISI DIEVO VAIKAI

D. Bindokienės vedamasis „Viešuma išsklaido prietarus“ (lapkričio 10 d.) pataikė, kaip pirštu į akį! Vieniems mano pažįstamiems Lietuvoje pernai gimė mergytė su fizinėmis negalėmis. Jie ją be jokio gailėsio atidavė į institutą ir baisiai slepia, kad kas nesužinotų. Kita (iš tikrųjų mano tolimų giminių) šeima tvirtina, kad nenormalus gimęs kūdikis mirė tuoj po gimimo, bet paaiškėjo, kad jis atiduotas į prieglaudą... Ir tai nėra išimtinis atvejis.

Komunistų valdymo laikais buvo skelbiama, kad sovietiniame „rojuje“ visi sveiki, visi gražūs ir tobuli. Tai, matyt, dar žmonės negali pasikeisti, tokio galvojimo atsikratyti. Daugelis mano, kad fizinės negalės reiškia ir žmogaus proto nenormalumą. Taip nėra! Nevengdami viešai kalbėti ir rašyti apie tuos opius dalykus, atliekame krikščioniško švietimo darbą. Tai padės ir Lietuvos žmonėms įžengti į civilizuo pasaulio galvoseną, priimti invalidus į savo tarpą kaip lygiavertius savo krašto, savo šeimos ir Dievo vaikus.

Viktorija O. Šaulienė
Darien, IL

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. lapkričio mėn. 15 d.

5

Šauliai susitinka su Lietuvos kariuomenės vadu, generolu J. Andriuskevičiumi (pirmas iš dešinės).
Nuotr. J. Ivaskevičiaus

GERA ŽINIA

Penktadienio, lapkričio 11 d., pirmame puslapyje išspausdinta labai gera žinia: pagaliau Lietuvos bažnyčioms gražinamas joms priklausantis turtas. Tai vienas pliusas Lietuvos vyriausybei, kad pagaliau ryžosi vėl vykdyti Restitucijos aktą, kurį, rodos, pernai buvo sustabdžiusi. Malonu buvo pasiskaityti ir teigiama naujiena iš Lietuvos. Ačiū.

Vincas Klova
Hickory Hills, IL

„NEGYVAS KLEPAS“ PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Instrumentalistai bei vokalistai taip vadina pianina, kuris išklėjęs, išsiderinęs ir kuriam reikia koncerto metu atkilti klavišus, tarsi negyvas pirštus. Toks „klepas“ stovi Lietuvių dailės muziejaus patalpose, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Ir prie tokio „klepo“ tenka menininkams atlikti koncertus, kurie tampa ne kultūriniais rimtais įvykiais, bet stačiai graudžiomis komedijomis.

Pirmenybės nėra ribų, o kas turi pasirūpinti lėšomis? Muziejus direktorė, Dalia Šlenienė jau seniai šaukiasi SOS! Pereitais metais po virtuozo, smuikininko Raimundo Katiliaus ir pianisto Leonido Dorfmano koncerto, 500 dolerių pelno buvo

paskirti pradėti vaju naujam koncertiniam rojaliui, tačiau per metus laiko nedaug situacija pasikeitė. Prasidėjo naujas koncertų sezonas ir nauji planai vėl koncertuoti prie „negyvo klepo“. Politiniai reikalai ir svečiai vis pagrindinės pirmenybės, linksni veidai puošia laikraščių puslapius, tad gal reikėtų kas dieną dėti spaudoje sugrįvusio „klepo“ nuotraukas ir nelaimingų menininkų veidus, kad suprastume kultūrinės pirmumų sąvokas; rimtiems koncertams reikėtų atitinkamo instrumento.

Dalia Kučienė
Chicago, IL

KĄ DARĖ, KAI SUGAUDE?

Visokiais vardais (bebrūkai, ūdrytės, miško vaikai) skautai ir skautukai yra mūsų mylimi, o jų vadovai gerbiami ir vertinami. „Skautybės kely“ („Draugo“ 198 nr.) buvo labai puikus sesės Silvijos aprašymas, kaip gražiai ir įdomiai „Aro“ stovykloje Rake žaidė ir mokėsi „miško vaikai“, kaip repetavo prie laužo „Snieguolės“ pasaką, ir t. t. Tikrai geras pavyzdys, kaip įdomiai aprašinėti stovyklos gyvenimą.

Tik neaišku, kodėl džiaugiamasi, kad „miško vaikai“ parodė savo išradingumą, sugalvodami išnaudoti visas „Nerijos“ tvenkinio varles! (Mano pabr.). „Čempione“

gaudytoja vadovavo, brolis Vainis prižiūrėjo... Neparašyta, ar visas varles išgaudė ir ką darė su sugaudytomis: kepė prie laužo ar žalias grauzė? Tikriausiai — nei kepė, nei grauzė. Tai kodėl gaudė? Varlės taip pat yra gamtos vaikai, taigi — miško vaikų sesės. Todėl varlinėjimas nėra „geras darbelis“. Kodėl vyresnieji tų varliamūšių nesudraudė?

Sonė Pipiraitė-Tomarienė
Chicago, IL

KAS ČIA KALTAS?

Paskutiniu laiku pastebėjau, kad kai kuriuose „Draugo“ puslapiuose labai prastai atrodo nuotraukos, o trečiojo puslapio viduryje (ypač aukštai) raidės dažnai „apkrantytos“, neįskaitomos. Ar jūsų spausdintuvinkai negalėtų savo mašiną išvalyti ir geriau darbą atlikti? Toks nepareigingumas skaitytojus tik erzina.

Liūda Senkuvienė
Arlington Heights, IL

Redakcijos pastaba.

Sutinkame su skaitytojos priekaištu — ir „Draugo“ darbuotojus erzina prastas spaudos darbas, bet šiuo atveju kalti ne apsilėdę spausdintuvų darbininkai, o pasenusios mašinos, išrūdię cilindrai. Kol kas naujų neįstengiamame įsigyti — gal kai Draugo fondas sukraus milijoną, galėsime nuosimčius panaudoti tam tikslui. Laikinais dar reikės pakentėti.

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirė toli nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame jūdi visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite — **Mes galime jums padėti!** Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežūrint nuotoliu.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusįjį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems — ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs netumėt tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutes sutaupeys jums ne vieną skausmo ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

Lietuvos Šaulių sąjungos vadovybė prie I. Šimulionio ir D. Gerbutavičiaus, žuvusių, ginant Lietuvos nepriklausomybę, kapu.

SVEIKINIMAS „DRAUGUI“

Jaunimo stovykla „Dainava“ sveikina „Draugą“, švenčianti savo gyvavimo 85 metų sukaktį, linki nepailsti, dar daug metų mus lankyti ir puoselėti lietuvių išsivijoję.

Stepas Smalinskas
Izdininkas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos ramovėnai, talkinant šauliams, rengia nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 76 metų sukakties minėjimą lapkričio 20 d., sekmadienį, Šaulių namuose.

Kariuomenės šventės minėjimas prasidės, pakeliant vėliavas prie Laisvės kovų paminklo, Jaunimo centro sodelyje. Iškilmingos pamaldos 10 val. ryte Jėzuitų koplyčioje. Pamaldų metu giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, varguojant muz. M. Motekaičiui. Tuoj po pamaldų apeigos prie Laisvės kovų paminklo, kur bus atitinkamai pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Po šių apeigų 12 val. minėjimas vyks Šaulių namų salėje. Paskaitą skaitys inž. P. Vaičekas. Meninę dalį atliks A. Barniškis. Kviečiame organizacijas su vėliavomis ir visuomenę minėjime dalyvauti. Po minėjimo užkandžiai ir kavutė.

ALTo Čikagos skyrius pagrindinį Lietuvos Nepriklausomybės – Vasario 16-tosios minėjimą rengia 1995 m. vasario 12 d. Maria Aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Minėjime kalbą pasakys Seimo narys, opozicijos vadas prof. Vytautas Landsbergis, atvykęs iš Lietuvos.

ALTo vadovybė maloniai prašo organizacijas ir klubus tą dieną nerengti parengimų.

Ateikite pasiklausyti kaip Lietuvos vaikai dainuoja! Girdėjome solistų, gerų ir nelabai gerų ansamblių, etnografinių vienetų, bet niekuomet anksčiau nebuvo progos išgirsti gerą vaikų chorą iš Lietuvos. Dabar tokia proga suteikia Jaunimo centras ir visus kviečia sekmadienį, lapkričio 20 d., 3 val. popietį į Lietuvos Radijo ir televizijos vaikų choro koncertą. Bilietus galima įsigyti Socialinių reikalų raštinėje („Seklyčioje“). Pelnas skiriamas Jaunimo centrui.

Jaunimo stovyklos „Dainavos“ vadovybė per izdininką Stepą Smalinską atsiuntė malonų sveikinimą „Draugui“ ir 100 dol. auką. Nuosirdus ačiū!

x Costa Classica liuksiniu laivu 7 naktų kelionė po pietinę Karibų jūrą. Išplaukia gruodžio 10 d., iš San Juan, Puerto Rico ir aplanko St. Thomas, St. Maarten, Martinique, Barbados, Casa de Campo, Dominican Republic. Į \$801 kainą įsiskaito visi mokesčiai ir lėktuvo kelionė iš Čikagos arba Cleveland'o! Vietų skaičius labai ribotas. Prašome skambinti tuojau pat American Travel Service tel. 800-422-3190 arba 708-422-3000.

(sk)

x „KALBA VILNIUS“. KLAUSYKIT GRUNDIG RADIJAIS. Net 21 banga. Fonografai. Rekorderiai. Visų vokiškų aparatų garantuotas taisymas. Gradinskas, J. G. Television, 2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632. Pirmiausia – paskambinkit 312-376-1998.

(sk)

Lietuvių fondo vadovybės susitikimas eteryje su visuomene bus lapkričio 16 d., trečiadienį, 10 val. ryto „Rytmečio ekspreso“ laidoje, AM banga 750. Klausytojai prašomi skambinti tel. 312-286-1616 ir radijo stotį, kur bus galima pateikti klausimus ar pasiūlymus Lietuvių fondo klausimais.

Dr. Bronė Motušienė, Cicerio, IL, ir Augustinas Varšys, Chicago, IL, „Draugo“ knygyne išgijo knygų už didesnes sumas. Dėkojame jiems už dėmesį spausdintam lietuviškam žodžiui.

Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija Brighton Parke ateinančiais metais švenčia 80 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga ruošiamas ypatingas koncertas bažnyčioje – sekmadienį, balandžio 30 d., 3 val. p.p. Programa atliks žinomas ir visų mėgstamas solistas Arnoldas Voketaitis. Jau buvo skelbta, kad ši lietuvių parapija pastaruoju metu, gyventojams apylinkėje besikeičiant, išgyvena finansinius sunkumus, reikia bažnyčiai naujo stogo ir kitų pataisymų. Koncertu tikimasi ne tik gražiai paminėti parapijos įsikūrimo sukaktį, bet šiek tiek sumažinti susidariusias išlaidas, todėl visuomenė raginama tą datą prisiminti ir planuoti dalyvauti koncerte.

Sol. Arnold Voketaitis.

x A.A. Sofijos Purienės atminimui draugai ir artimieji paaugojo \$245 Lithuanian Mercy Lift. Nuosirdžiai dėkojame šeimai ir aukotojams: S. K. Beigams, I. Asmytei, A. L. Šauliams, B. Pabarčienei, A. P. Mikšiams, Z. M. Dailidėms, A. O. Petriams, O. Rovinskui, A. Noreikienei, J. E. Rudzinskams, E. Rožnui, A. J. Vaičiuliams, A. H. Bacevičiams, ir B. Purui.

(sk)

x Costa Rica! Septynių dienų ekskursija į egzotišką Costa Rica 1995 m. kovo 6 d. Apsilankysite San Jose, ugnikalnius ir plažius. Kaina \$1,069. Skambinti: T. Lesnauškienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

AMERIKOS PILIETYBĖ VYRESNIŲJŲ CENTRE

Š.m. spalio 29 d., šeštadienį, rinkosi žmonės į Vyresniųjų centrą, arba „Seklyčią“, pildyti dokumentų ir tapti Amerikos piliečiais. Dar yra daug mūsų žmonių, kurie galėtų tapti Amerikos piliečiais, bet pilietybės nėra priėmę. Nematė reikalo, o gal norėjo būti ištikimi Lietuvai. Tačiau dabar, kai Lietuva nesiskubina mums pilietybę gražinti, ar gal geriau pasakyti – ją mums pripažinti, žmonės stengiasi pasiimti Amerikos pilietybę. Pilietybės prašymus užpildyti ir visus dokumentus sutvarkyti paprastai reikia vykti į miesto centrą, į Imigracijos įstaigą, eiti pas fotografa nusifotografuoti, eiti į policiją pirštų nuospaudas padaryti. Vyresnio amžiaus

Amerikos Lietuvių Tarybos buvo prarastas laimingųjų bilietų vajas, kurių parinkimas buvo atliktas dviliktosios Kongreso metu Čikagoje. Laiminguosius bilietus turėjo ir dovanas laimėjo šie asmenys: Eugenijus Bartkus iš Beverly Shores, IN 100 dol., F. Janulis, Sunny Hills, FL, taip pat 100 dol., dr. V. Dubinskas iš Chicago 200 dol., Eva Paulauskienė iš Chicago 300 dol. ir Vytautas Kasniūnas iš Beverly Shores, IN, 500 dol. ALTo vadovybė dėkoja visiems, kurie įsigijo laimėjimų bilietus ir juos platino, kad ALTas galėtų ir toliau tęsti politinę veiklą šiame krašte. Ji Lietuvai dar labai reikalinga.

Lithuanian Mercy Lift ne tik patį sėkmingai remia Lietuvos ligonines ir sergančiuosius, bet šiemet padėjo persiųsti humanitarines siuntas šioms organizacijoms: Šarūnas Children's Fund, World Medical Relief, Sunlight Committee to Aid Orphans in Lithuania – Saulutė, S.O.S. Lithuania, Lietuvos Vaikų Viltis, DAFL – Dental Assistance Foundation of Lithuania – Dantų Gydytojų Sąjunga, BALFo skyriui Philadelphia, A.P.P.L.E. – Amerikos Pedagogų Pagalba Lietuvai, Mainoma lietuviškai mokyklai Lemonte, ir Julia Bukauskas Foundation.

x Vincas ir Dana Baziai jau antrus metus globoja našlaitį Lietuvoje. Dana Bazienė taip pat dirba „Lietuvos Našlaitių Globos“ komitete. Už \$150 – metinį našlaitio mokestį, našlaitio vardu, komitetas dėkoja.

(sk)

x Dėmesio! Kalėdiniai siuntiniai pasieks Lietuvą prieš Kalėdas, jei bus pristatyti į Transpak įstaigą iki lapkričio 26 d. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais papigintomis kainomis. Ivaizdus maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x „Saulutė“ dėkoja už aukas padėti vargstantiems vaikams Lietuvoje: Olga Tilindis \$150 a.a. Halinos Tilindis atminimui; Birutė Drungienė \$25 a.a. Tado Jurcio atminimui; Marija Kuprienė draugų suaukotus \$50 a.a. Liucijos Eitminavičiūtės atm.; Ramutė Bergstrom savo motinos a.a. Sofijos Steikūnienės atm. draugų Mr. and Mrs. Robert Dilworth auką \$50. „Saulutė“ dėkoja už aukas ir nuosirdžiai užjaucia mirusiųjų artimuosius.

(sk)

žmonėms tai reikalauja daug pastangų, laiko ir pinigų. JAV LB Socialinių reikalų taryba, norėdama palengvinti šį taip ilgą pilietybės įsigijimo procesą, susitarė su Imigracijos įstaiga ir gavo leidimą padaryti tai pas save, Marquette Parke, „Seklyčioje“. Gavus visus leidimus, Imigracijos įstaiga atsiuntė asmenuosius specialistus advokatus, atvyko du policininkai daryti pirštų nuospaudas, buvo pakviestas fotografas, kuris už penkis dolerius darė reikiamas nuotraukas. Ir taip nuo ryto iki po pietų praėjo daugiau kaip 70 asmenų, iš kurių per 60 užpildė dokumentus pilietybei gauti. Šią visą procedūrą būtų buvę sunku atlikti be mūsų gerų talkininkų, kuriems buvo net ir seminaras su rengtas ir iš anksto aiškinama, kaip tinkamai reikia užpildyti formas. Atvykusius į „Seklyčią“, rikiavo į eilę Sofija Plėnienė. Pildyti formas padėjo Antanas Valavičius, Aldona Šmulkštienė, Albinas Smolinskas, Danutė Stankaitė, Birutė Vindašienė, Salomėja Daulienė. Užpildžius formas (kai kurie tai buvo padarę savaitės laikotarpyje), ejo pas advokatus, kad jie peržiūrėtų, kad formos būtų tinkamai užpildytos, kad visi klausimai būtų teisingai atsakyti ir vėliau neužklūtų. Kuriems buvo sunku susikalbėti anglų kalba, vertėjavo Aušra Petry. Sutvarkius anketas, ejo pas fotografa, kur buvo padarytos reikiamos nuospaudos, o paskui pas policininkus – pirštų nuospaudų daryti. Birutė Podienė darė žalių kortelių kopijas, segė jas prie formų ir, paėmusi 95 dol. čekį, patikrinusi ar visi dokumentai, nuotraukos yra sudėtos, kaip reikia, dėjo juos išvežimui į Imigracijos įstaigą. Visiems išeinant, buvo įteikti pilietybės egzaminų klausimai, jau išversti į lietuvių kalbą. Kai kurie atsivėžė mokestį pinigais, tai tiems reikėjo išrašyti čekį, nes Imigracijos įstaiga nepriima pinigų, tik čekius ar „Money orders“. Visa dokumentų pildymo procedūra asmeniui truko apie vieną valandą laiko. Penki asmenys, įvertindami mūsų pastangas, paliko socialiniams reikalams auką, dėkojame jiems.

JAV LB Socialinių reikalų taryba dėkoja visiems savanoriams, kurie tą šeštadienį talkininkavo, ir tikisi, kad mūsų žmonės, pasinaudoję Socialinių reikalų teikiamomis paslaugomis tai įvertina.

Birutė Jasaitienė

x J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

J. Žygas

Valdo Adamkaus pagerbimo pokylėje Pasaulio lietuvių centre spalio 23 d. Iš kairės: Algirdas ir Aldona Braziai, Alma ir Valdas Adamkai.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

YPATINGAS KONCERTAS

Atvyksta į Čikagą Lietuvos Radijo ir televizijos vaikų choras ir lapkričio 20 d., sekmadienį, 3 val. p.p., koncertuos Jaunimo centre. Čikagos lietuviška visuomenė turės retą progą šį pasižymėjusį chorą išgirsti. Choras yra gana didelės sudėties, apie 40 dalyvių. Tad reikės lietuviškos visuomenės talkos. Pagrindinis choro darbas yra įrašai Lietuvos radijui. Repertuarą sudaro lietuvių kompozitorių dainos. Choras per didžiąsias šventes gieda arkikatedroje ir Sv. Kazimiero bažnyčioje. Jam vadovauja Regina Maleckaitė.

Choras ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, aktyviai ir sėkmingai koncertuoja. Jis jau turi užsienio pelnes tarptautinį pripažinimą. 1990 m. jaunimo chorų konkurse Belgijoje laimėjo I vietą. 1992 m. B. Bartoko konkurse Vengrijoje laimėjo II vietą, o 1994 m. chorinių įrašų konkurse Japonijoje laimėjo III vietą. Lietuvoje yra pripažintas, kaip geriausias iš gerųjų. Dainų šventės konkurse 1987 m. pripažintas absolučiai geriausiu iš visų vaikų chorų.

Choras yra koncertavęs Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje ir kitur. Į JAV atvyksta amerikiečių iš Bostono kvietimu. Popiežiaus atstovas ten organizuoja bažnyčiose koncertus (vienam jų su Metropolitan operos solistu). Choriatai bus priimti pas Bostono merą ir įvyks susitikimas su kardinolu. Kadangi Čikaga pelnytai laikoma užsienio lietuvių sostine, tad vis atvykstantieji nori ją aplankyti. O mūsų, kaip sostinės, savigarda neturėtų leisti jiems nusivilti. Iki šiol čikagiečiai visuomet nuosirdžiai savo duris atverdavo ir taip pat Jaunimo centro salę užpildydavo. Reikia manyti, kad ir šiam labai aukšto lygio koncertui bei jo atlikėjams parodys savo dėmesį ir nuosirdumą.

J. Žygas

VĖLINIŲ PRISIMINIMAS „SEKLYČIOJE“

Rudens vėjeliui purtant užsilikusius ant medžių lapus, o debesims grūmojant lietumi, „Seklyčio“ lankytojai rinkosi pasiklausyti minčių apie Vėlines.

Apie Vėlinių prasmę ir papročius Lietuvoje renginių organizatorė Elena Sirutienė pakvietė papasakoti kun. Joną Kidyką, SJ, gyvenantį Jėzuitų vienuolyne.

Kun. J. Kidykas pasidžiaugė, kad mato nemažą būrį besidominčių religinėmis temomis. Jis pabrėžė, kad čia, žemėje, mes esame tik keleiviai, pradedą savo kelionę į Dievo paskirtą uostą. Kelio ilgis, pasirodymas šiai kelionei ir kelionės pasiekimas priklauso nuo mūsų pačių. „Jeigu į savo kelionės planus įjungsime Dievą, meilę artimui, ji nebus varginga, nors sutiksime ir nemažą erškėčių ir grumstų. Turėdami aiškų supratimą, kad Jūsų kelionės užbaigimo uostas yra kapai ir vadovausitės Dievo duotais nurodymais, neturėsite sunkumų pasiekti šį uostą. Vėlinės kaip tik primena mums šio gyvenimo kelio užbaigimą“.

— kalbėjo kunigas. Jis pabrėžė, kad senatvė yra graži ir prasminga, kada einama per gyvenimą su meile Dievui, darbui, geram darbui, stengiamasi išauginti jaunąją kartą geras žmonių ir patiekti būti geras lietuviams.

Kunigas pasakė, jog mes visi esame panašūs atvaizdai į Dievą, todėl mes privalome kreipti savo gyvenimą Dievui. Kristus yra pasakęs „būkite geri ir šventi, kaip Jūsų Dangiskasis tėvas danguje“. Suprantama, kad mums nevėsada pavyksta būti šventais. Tam turime susitaikymo sakramentą. Mes, gyvendami žemėje, turime būti šviesa kitiems ir sau. „Nebūkite panirę, susirūpinę tik gyvenimo sunkumais, bet skleiskite šypsnius aplinkai. Kristus yra pasakęs, nesirūpinkite ką valgysite ir ką sėsite, Dievas jūsų neapleis, jeigu Jūs Jo neapleisite“.

Kun. J. Kidykas papasakojo porą epizodų iš savo gyvenimo,

Dail. Veronika Švabienė (Chicago, IL) Šilutės centreinei bibliotekai anksčiau buvo padovanojusi 30 savo spalvotojos grafikos darbų, kurie puošia bibliotekos sienas. Dabar dailininkė vėl nusiuntė 13 spalvotosios grafikos darbų tautine tematika. Po ruošiamos jos kūrybos parodos šie kūriniai bus įteikti žmonėms bei kolektyvams, kurie daugiausia prisideda, puoselėjant ryšius su užsienyje gyvenančiais tautiečiais. V. Švabienė yra dalyvavusi Vydūno 125-osioms gimimo metinėms skirtame tarptautiniame ekslibrisų konkurse Šilutėje, kur tapo laureate. Nuo to laiko jos ryšiai su Šilutės centreinei biblioteka yra nuolatiniai ir labai šilti.

Linksmumo dėlei buvo pakviesta Nijolė Butts, kuri padeklamavo eilėraštį apie rudenį. Po to „Seklyčio“ popiečių organizatorė Elena Sirutienė, dėkojo kun. J. Kidykui, N. Butts ir visiems susirinkusiems pasiklausyti ir pasižiūrėti neeilinės programos.

Valgydami skanūs blynus, pasidalinome savo pergyvenimais, patirtais šeimose. Ačiū Elena Sirutienei už labai reikalingos popietės, priminusios mums ir dvasinį gyvenimą, suorganizavimą.

A. Pauzuolis

Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.